

n. A gép-
ék a fel-
folyamán
a felkelők
kormány-
lövege a
ant. Négy
a felkelők
ló-repülő-
bákat do-

ombázása
márpárti
ombázás-
áldozatul.
y San Se-
állani a
a felkelők
edo felé.
ilométeres
Terruel
kormány-
öz. Barce-
rt megta-
támadtak

as de Ti-
ycsapatok
párti esett
maradt a
ülők bom-

jelentés
a itélt őt
ak fogva.

r.) Caba-
kormány
emzetközi
z és tiltá-
kormány-

csoda-
önleges

eg
SZ-
it

nyilvánvaló
sebb meg-
egyezése
életfelté-
g alapján

sz mellett
tettek két

ORT

pár-
aszát

Románia
akaszát a
óra alatt
gac jugsó
akit köz-
jugszláv
z összesi-
ra idővel
idővel és

BA, CLUJ

Taxa postala
száma in n. n.
No. 224715/924
1 LEU POSTA
18. Telefon: 8
Havonta 110, egészévre 1200
Évire 600, egészévre 1200
Havonta 2, né-
félévre 12, egészévre 20
otételek díjazásá szerin
KELET az erdélyi és h
óság egyetlen politikai
Ülkölnk utánoyomását es
rás megjelölésével engedj.

KELET

Dr. Ramasetter Róbert
BUDAPEST

Diszter 2. I. e.

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Értesítésben
levélkeket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszakiadását nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: János
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Há-
szegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.
Csütörtök, 1936. szeptember 3.
5696. EV. ELUL 16. XIX. EVE. 206. SZAM

VILÁG TÜKRÉ

Bizalmatlankodva fogadta a külföld az új Tatarescu-kormányt

Teljes a bizonytalanság a miniszterek között a munkatáborok felállításának kérdésében

Nemzeti parasztpártiak szerint a gárdák felosztásának terve csak a parasztgárdákat fogja sújtani. Bentoiu és Stefanescu Goanga nyilatkozatai a rend helyreállításáról

Titulescu nem lép be a nemzeti parasztpártba és egyelőre visszavonul a politikától

A Katimerini című görög lap bucaresti távirat alapján jelenti mai számában, hogy Titulescunak kizárólag azért kellett távoznia a Tatarescu-kormányból, mert merően ragaszkodott a román-francia szövetséghez és a külügyminisztérium élén való jelenléte lehetetlenné tette a Németországgal való megegyezést. Ugyanebben az értelembe kommentálja Titulescu bukását a magyar kormány felhívulalója, a Pester Lloyd is, amely tudni véli, hogy a Tatarescu-kormány átszervezése belpolitikai, a jobboldal felé való orientálódást, a külpolitikában pedig a hitlerista törekvésekkel szembeni engedékenységet fogja jelenteni.

Nyilvánvaló, hogy a külföld nem tért napirendre Titulescu bukása fölött és mélyebb magyarázatát igyekszik adni annak, hogy a román külpolitikának eddig egyedül elismert letéményesét oly brutális formában menesztették. Victor Antonescu valóban közismerten francia-barát politikus. A háború alatt Románia párizsi követe, aki rendkívül fontos szerepet játszott a francia-román szövetség kialakításában, és mindvégig grata persona a francia kormányok előtt. Mésrésről Tatarescu miniszterelnök hangsúlyozza nyilatkozatában, hogy Románia külpolitikájának vonalvezetése változatlan marad. Ebben az esetben viszont miért volt szükség Titulescu eltávolítására?

És miután erre a kérdésre nem válaszol Tatarescu, érthető és jogos az a szkepticizmus, amellyel a külföldi közvélemény az átszervezett Tatarescu-kormány munkáját kíséri. A miniszterelnök azzal igyekezett megindokolni eljárását Titulescual szemben, hogy homogén kormányt kívánt ezuttal alakítani. Amennyiben Tatarescu való-

ban egyetért Titulescu kül- és belpolitikai koncepcióival, a volt külügyminiszter jelenléte nem zavarhatta ezt a homogenitást. S ha mégis menesztették Titulescut, ennek más magyarázata nem lehet, mint hogy a külügyminiszter jelenléte zavarta a Tatarescu-kormányt különböző anarchikus alakulatokkal való cimborálásában és ki tudja, talán a titokzatos kulissza mögötti akciókban is, amelynek, hogy úgy mondjuk, nem mindig mozognak Románia „hagyományos” külpolitikájának vonalán.

Mindenesetre az új kormány igyekszik azt a látszatot kelteni, mintha a rend helyreállítása valóban komoly gondját képezné. Mircea Djuvara, az új igazságügyminiszter Pop Valer jelenlétére való tekintet nélkül jelentette ki hivatalának átvétele alkalmával, hogy a rend helyreállításának feladata vár rá.

A közoktatásügyi minisztérium új alminisztere az egyetemi rend helyreállításáról beszél és a belügyminisztériumban a munkatáborok tervét készített elő. Ez a fasiszta országoktól átvett intézmény — amelyet magánzorgalomból már kicsiben megvalósítottak a jobboldali szervezetek, kétségtelenül alkalmas volna arra, hogy levezesse a fiatalos túlzásokból fakadó feles energiákat. Minthogy azonban a Tatarescu-kormány nem most először igéri be a rend helyreállítását és minthogy a hatóságok szigora eddig is inkább a kormány és a jobboldal, mint a demokrácia ellenségeivel szemben érvényesül, meg kell várunk, amíg a konkrét intézkedések formájában jelentkeznek majd az átszervezett kormány elhatározásai.

Az eseményekről alábbi tudósításaink számolnak be:

Victor Badulescu átvették a külügyminisztériumot.

Djuvara rendet ígér

Az igazságügyminisztériumban beiktatták Mircea Djuvarát, Pop Valer volt miniszter jelenlétében. Djuvara többek között megállapította, hogy előtte áll a közrend fontos problémája. Elhatározta, hogy minden erővel és minden eszközzel fenntartom a törvényességet ebben az országban.

Ezért elsősorban nagy tekintélyű bírói karra van szükségünk. Ez lehet a székla, amin a mindennapi élet szenvedélyes hullámai megtörhetnek. Djuvara végül megállapította, hogy folytatnia kell a törvények egységesítését.

Eltávolítják a szélsőséges tisztviselőket. A Curenul kiemeli a tegnapi minisztertanács által hozott határozatok fontosságát. Rámutat arra, hogy különösen a hozott rendfenntartó intézkedések vannak hivatva eredményt elérni.

Bentoiu rendőrségi és szigurancai államtitkár tegnap a csendőrség és az állambiztonsági hivatal vezetőivel folytatott megbeszélésen végleges formát adott az összes rendfenntartó intézkedéseknek. Azokat a tisztviselőket, akikről bebizonyosodik, hogy szélsőséges szervezetekben tevékenykednek, eltávolítják.

A kormány legfontosabb és legeredetibb intézkedése munkatáborok létesítése a 18—21 éves fiatalberek számára. A fiatalbereket utak, iskolák, templomok, hidak stb. építésére fogják felhasználni.

A munkatáborok felállítására vonatkozó törvényrendeletet rövid időn belül elkészítik a munkaügyi és közoktatásügyi minisztériumok.

A Curenul értesülése szerint a munkatáborokban mindazokat az intellektuális munkanélkülieket fogják felhasználni, akiknek összeírását szeptemberben fogja elvégezni a belügyminisztérium.

Titulescu nem lép be pártba

Titulescu egyelőre még nem fog visszatérni az országba, de a törvényhozó testületek megnyitására jelen lesz jogszertint szenatói minőségében. A lap ezzel kapcsolatban rámutat arra, hogy

a Titulescu és a nemzeti parasztpárt közti kapcsolatokról szóló hírek nem felelnek meg a valóságnak.

Ugyátszik, hogy a volt külügyminiszter tartózkodni akar mostantól fogva minden politikai tevékenységtől, valamelyik párt kebelében. Nem lehet szó Titulescunak valamelyik pártba való belépéséről annál is inkább, mivel hivatásos diplomata, akinek tiszte nem egyeztethető össze a politikai párttagsággal. Politikai körök nyugodtan tekintenek a helyzetre.

Az uralkodó táviratot intézett Titulescuhoz, amelyben köszönetet mond tevékenységéért, amit külügyminiszteri minőségében fejtett ki.

Bentoiu a rend helyreállításáról

Bentoiu belügyi államtitkár nyilatkozatot adott az újságíróknak programjáról. Bentoiu elmondotta, hogy a minisztertanácsban elvben kidolgozott intézkedéseket észlelteiben most dolgozzák fel. Az államrendet minden kimé- (Folytatása a 8. oldalon)

Az ősi zsidó imák eredete

Az őszi hónapok a zsidó hagyományok szerint az elmélyülés és imák hónapjai. Kezddőnek Elul hónapjával és tartanak a nagyünnepek végéig. Hajnali könyörgések, külön e célra írott imák, bánatos költemények „szlichot”-ok fejezik ki a hangulatot. E poémák és imák a történelem során jöttek létre. Ezért nem csak liturgiái értékük van, hanem történeti jelentőségük is. Meglátjuk a fájdalmas dalokból, hogy a zsidó nép hogyan reagált a történeti eseményekre, hogyan dolgozta azokat föl érzelmileg, mennyi istenhittel és mennyi bizakodással a jövőbe. Mindenekelőtt meg lehet állapítani, hogy a zsidó nép minden nagyobb megrázkódítás után önmagát is vádolta és lelki megtisztulást követelt a nép minden gyermekétől.

A szlichotok a 9—13 század között jöttek létre. Az elsőik még erősen a bibliai hatást árulják el, míg a későbbiek inkább a szerzőik egyéniségét. A nagy ünnepek imáiban az isteni igazságosság szolgáltatja az énekek és imák alapját. A bibliában előforduló és az igazságra vonatkozó tétel szerepelnek ezekben az imákban. Mint-hogy azonban a világ tökéletlensége is szembe szökik, a költő fölveti a legnagyobb életproblémát, vajjon a világ csakugyan az igazság elvei alapján jött létre és ugyanugy kormányozzák-e? Miért szenved évszázadok óta ez a nép, miért kell generációknak az igazságtalanságok egész légióját elszennvedni, agognak és gyermekeknek, akik eszelekvésükért alig vonhatók felelősségre. És mindannyiszor megkapjuk az imabeli választ: „az Ur igazsága kétségtelen. Mi pedig bűnözünk és kell, hogy bűneink miatt szenvedjünk.”

Nem mindig ez az érzés-komplexum vonul végig a templomi költészetben. Vannak költemények, amelyekben Isten meg is bocsájt bűneinkért, mert elszennvedtük mindazt, amit egy nép elszennvedhet, anélkül, hogy elárultuk volna Istent és a hagyományait. A költemények egy része a rossz emberi ösztönökről szól, a bűnről, amely állandóan kísérti és gyötri az ember lelkét. A lélek áthárítja a testre a bűnt.

Jellemző, hogy e költemények hatása alatt irtak nagyobb történeti megrendülések után újabb költés is.

Bialik az 1903—05-ös pogromok után eleinte szintén ilyen szellemű költeményekben fejezte ki fájdalmas érzelmeit. Később már fölháborodással ostromozza a zsidók gyáva magatartását. A mézárásokról írott költeményében szemére veti a nép passzivitását és gyavaságát. Fájdalmasan érzi, hogy nem akar fölagaskodni az önértékük, hogy szívük pusztaság, amelyben nem nő a bizalom és bátorság virága. Haláluk épp oly értelmetlen, mint amilyen életük volt. Imájuk és bűjtjük hazugság. Isten elfödi fejét, amikor látja őket. Nem bírja az ilyen könyörgést és bűjtöt. Menynyivel más emberanyag az, amely öklét emeli az ég felé és igazságot követel.

A keleti zsidóknál valóságos megcsontosodott a fájdalomnak és sírásnak templomi rendszere. Ha az ember olvasza a keleti zsidóság imakönyveit ilyesmikkel találkozhatik: „Ezen a helyen a rabbi tartozik öt percig sírni.” Ilyen körülmények között természetesen az igazi gyásznak nincs is keresni valója.

Kimagaslik az ősi ünnepek imái közül a „Kol Nidre”, amit az engesztelő nap előestjén nagy áhitattal énekelnek. Származásáról nem tudunk biztosat és fölvetésekre vagyunk ráutalva. A talmudi irodalomban nem fordul elő a Kol Nidre. Az első, aki ezt az érdekes imát megemlíti, a

MENNYILT! MENNYILT!
BERKOVITSNÉ
 (Oradeáról)
orth. kóser étterme
BUCUREȘTI,
 Str. Lipsani 7. Galeries Lafayette mögött

hetedik századbeli gaon Jehudai. Babilóniában voltak (Natronai ben Hillai), akik elleneztek az imát és Saadja gaonak nagy tekintélye kellett ahhoz, hogy az imát mai formájában megtartsuk. Ő még héberül mondotta ezt az imát, de Hai gaon az arameus verziót vezette be. Az olaszországi zsidók a palesztinai szöveget vették át.

Spanyolországban a Kol Nidret nem is imádkozták. Sem a katalán, sem az algéri zsidók rítusában nem fordul elő. A francia zsidók egy része a 12. században még mondotta, később azonban eltért tőle. Aztán kétszáz év múlva megint bevezették a rítusba.

Egy ideig tartotta magát a vélemény, hogy a Kol Nidret a spanyol-marannusok valamelyik poétája írta, hogy fölmentést kapjanak a kitéréssel járó keresztény vallási kötelezettségek alól. Ez azonban nem felel meg a történeti tényeknek. Mert, mint említettük, az imát már a rendes időszámítás hatodik századában is ismerték. I. S. Bloch azonban kimutatta, hogy a hatodik században a Kelet-gót Spanyolországban már előfordultak kényszer-kitérések. A kitéréstől esküt vettek ki, hogy nem fogják megtartani a szombatot és gyermekeiket

nem végzik a circumciziót. Azonfelül, hogy hittestvéreikkel való kapcsolataikat megszüntetik. Jom kippur estjén azonban a templomba jöttek és tiltakoztak a kényszer ellen. Igéreteiket és esküjüket gemmisnek és a zsidó közösséghez való további tartozásukat nyilvánítták: ki a nyitott frigszekrény előtt.

Ezt azonban csak egy ideig tudták megcsinálni. Amikor az egyházi hatóságok erre rájöttek, az ima elmaradt, de csak Spanyolországban. A külföldön mindenütt elterjedt, ott is, ahol nem volt tételes jelenlétése.

De nem is az imának a szövege, mint inkább dallamának a hangulata az, ami megragadta a hívőt. A dallam és a tudat, hogy Izrael népe ugyyszólván az egész földön ebben az órában ezt a bánatos melódiát énekli.

Szélsőséges propaganda — kormány támogatással

A dolguk könnyű volt. A liberális községi bírák, szolgabírák és az egész közigazgatási apparátus a nemzeti keresztény pártot támogatta. Rohamsapatok terrorizálták a falvakat és a messzi vidékekről hozott kékingesek a csendőrök szemelátára veztek véresre a demokráta parasztság vezetőit. Ahol a demokráta voltak tulsulyban és ki akarták verni a községből a jobboldaliakat, természetesen a jobboldalt segítette a csendőrség. A nemzeti parasztpárt gyűléseinek megakadályozták minden lehető eszközzel megakadályozták, nem így azonban a nemzeti keresztény pártot, amelyeket hatósági védelemmel és felügyelettel rendeztek.

Végül kijelentette a volt miniszter, hogy a parasztgárdákban bizik, amelyek meg fogják védeni a parasztságot a támadásoktól. A parasztgárdák a rendet akarják fenntartani és azért nem lehet hinni azt, hogy a kormánynak a gárdák feloszlására vonatkozó rendelete a parasztgárdákat is érinteni fogja.

A iasi értekezlet

Iasi, szeptember 2. Megirtuk, hogy a nemzeti parasztpárt most tartja a moldvai pártszervezetek megbeszélését. Costachescu elnökletével. Politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy Costachescu ellenállást akar szervezni, a moldvai csoportok ellenállását a párt taktikájával szemben. Ezt az értesülést a bucaresti demokráta sajtó cáfolja. A megbeszélés összehívását éppen Mihalache kívánta, aki mint ismeretes, a napokban az összes tartományi vezetőkkel tárgyalásokat folytatott Bucarestben. Ez ellen szól az a körülmény is, hogy az értekezleten résztvesznek a parasztgárdák vezetői is, holott Costachescurol azt állították, hogy ellenzi a parasztgárdák felállítását. Ellenkezőleg, az a tény, hogy Costachescu és a párt között teljes az egyetértés és Costachescu vezetésével éppen nagyszabású felvilágosító munka és kormányellenes kampány indul meg Moldovában.

Aggasztó mértékben törtek előre a cuzisták a basarabiai községi választásokon

Bogos volt basarabiai miniszter nyilatkozata. Iunian nagy beszéde a kisebbségek egyenlő jogairól és a választási kormány szükségességéről

Sighisoara, szeptember 2. Grigore Iunian a radikális parasztpárt elnöke nagy népgyűlés keretében ismertette a jelenlegi politikai helyzetet. A helyi párttagozat vezetőinek felszólalása után Grigore Iunian azonnal a szélsőjobboldali alakulatok agitációjával foglalkozott beszédében. Ezek a nacionalisták sehohsem voltak, amikor külföldi szakértők jöttek az országba, hogy a közélet minden tevékenységét felülvizsgálják. En harcoltam akkor a szakértők ellen. Holott akkor ezek a nacionalisták kormányon voltak. És mit valósítottak ők meg abból a jelszóból, hogy „Románia a románoké”? Nekem is tetszene ez a jelszó. De nem mondhatjuk ezt, amikor az ország 19 millió lakosságából ötmillió más hitű és más nyelvű és ezek velünk dolgoznak együtt, velünk szenvednek, velünk fizetik együtt az adókat és velünk viselik az összes áldozatokat.

A legnagyobb örültség

— Miért mellőzzük őket az új határok között? Létezhetik-e nagyobb örültség, minthogy belső ellenségeket termeljünk határainkon belül? Létezhetik-e ennél hazafiatlanabb politika? Az összes állampolgároknak nemzetiségre való tekintet nélkül joguk van beavatkozni az állam ügyeibe. Azon kell fáradoznunk, hogy elsimuljanak a nyelv és hit miatti különbségek, hogy a kisebbségek az ország odaadó polgáraivá váljanak. Ezt a politikát akarjuk mi megvalósítani és van bátorságom kimondani, hogy ez az elv sokkal nemzetibb, mint az ugynevezett nemzeti pártok programja.

— Az országban ma elviselhetetlen káosz uralkodik. Állítólag kormányváltás történt. De minden megmaradt a régi. Nemrégiben Csehszlovákiában voltam és elragadtatva néztem ennek az országnak demokrátiikus berendezkedését. Mikor visszatértem nagy fájdalommal láttam a különbséget köztünk és Csehszlovákia között. Bel- és külpolitikában egyaránt teljes a zűrzavar. De minket semmi el nem tántoríthat a francia szövetségtől. Belföldön nincsen semmi biztonság. Az országnak új rendszerre van szükség. **Jobboldali kormány örültség volna és minden erőnkkel harcolni fogunk ellene.** Az országot kormányozni kell. De úgy kell kormányozni, ahogy a nép akarja. Az ország most szabad választásokat követel és ezért szükséges, hogy

választási kormány alakuljon.

A választási kormány alatt érvényre jutna a népakarat és a minimális program alapján meglehetne teremteni az együttműködést a demokrátiikus pártok között. Csak így lehet az országot a szerencsétlenségektől megóvni.

Jobboldali előretörés Basarabiában

Chisineu, szeptember 2. Basarabia demokráta köreiből nagy megdöbbenést kel-

tett a községi választások eredménye, mely a jobboldali eszmeáramlatok nagy térhódítását jelentette. Ez az áramlat a kormány fegyverbarátságát élvezte és a nagy választási siker is ennek tudható be.

D. Bogos, a nemzeti parasztpárti kormány volt basarabiai minisztere a választások után nyilatkozatot adott, amelyben ismertette azokat a propaganda eszközöket, amelyeket a nemzeti keresztény párt használt a választások során. Az elégedetlen és nélkülöző parasztság nagy erőpróbáknak

volt kitéve. Az ostromállapot alatt minden felvilágosító munka lehetetlen volt és ennek védelmében a cuzista agitátorok szabadon jártak a falvakban. A földnélküli parasztság újabb agrárreformra vár, újabb szociális reformokra bizik és a lelkiismeretlen cuzisták, akiket a csendőrök nem akadályoztak meg propagandájukban, természetesen minden megígérték nekik. A parasztság erre azt gondolta, hogy ezt is megpróbálja. Így következhetett be, hogy a radikális basarabiai parasztság cuzistákra adta szavazatát.

Mayer Helén nagy öröme és boldog megdicsőülése az árjaparagrafusban

A törvívó bajnoknő ünnepélyes megkampóskeresztelkedése egy königsteini banketten

Berlin, szeptember 2. Mayer Helénról már néhányszor megemlékeztünk lapunk hasábjain. Ő az a zsidó világhíresség, aki nem a tudományban vagy művészetben alkotott hallhatatlan műveket, hanem a 20. században nagyon divatos sport fenomenek között biztosított előkelő helyet magának. Mayer Helén törvívó bajnoknő. Az apja zsidó orvos volt Offenbachban, édesanyja árja származású volt, de a zsidó hitre tért át. Apja vezető szerepet vitt az offenbachi zsidó hitközségben és elnöke volt a Jüdischer Zentralverein-nak. Mayer Helén zsidó szellemben nevelkedett és mint annyi más zsidó hitsorsosa, Hitler hatalomra jutása után emigrált Németországból. Kaliforniába ment, ahol mint nyelvtanár tartja fenn magát. Az olimpia előtt visszahívták Németországba. Náci sportkörökben szükségesnek tartották, a női törvívás világbajnokának nagyon kellett az aranyérem és ezért megígérték Helene Mayernek, hogy visszaadják állampolgárságát és olyan módon térnek el az árja paragrafusoktól, hogy nem veszik szigorúan zsidó származását. Apja már amugyis meghalt, tehát egyszerűen nemlétezőnek tekintik és mint árja asszony leányát felveszik az árják szent közösségébe.

Ünnepelik Helene Mayert

Mayer Helene nem lett ugyan világbajnok és a zsidó Elek Csibi mögött kénytelen volt megelégedni a második hellyel, az ezüst érem azonban még mindig nagy dolog és Mayer Helént igazán nagy becsben tartják náciéknál. A hölgy pedig hálás természetű. Hallatlanul boldog, hogy újra németté válhatott és kimondhatatlanul imád-

ja Hitlert. Erre mutat az a Königsteinban rendezett fogadó est, amelynek Mayer Helén a vendége volt és ahol nagy odaadással „nyilatkozott” Hitlerről.

Königsteinban dr. Albrecht polgármester nyitotta meg zsufolt terem előtt az estélyt, mely estélynek középpontjában Mayer Helén állott. Albrecht beszédében magasztalta a világbajnoknő érdemeit, aki 1928-ban és 1932-ben olimpia bajnokságot szerzett Németországnak és 1936-ban is megszerezte az ezüst érmét. Mikor Mayer Helén szólásra emelkedett az összegyűlteket lelkes és hosszas ünneplésben részesítették. Albrecht a városi tanács nevében köszöntötte föl és átnyújtotta neki Königstein város akvarell képét, Wucherer festőművész munkáját.

Mayer Helén megdöbbenéstől remegő hangon köszönte meg az ünneplést, mely Németországból való eltávóztatása előtt éri, mert sajnálatára utazni kényszerül, hogy munkáját Amerikában folytassa. Elmondotta a határtalan örömét afölött, hogy a birodalmi sportvezér: von Tschamer und Osten visszahívta Németországba. Felszólították, vegyen részt az olimpián és már az edzésekre térjen vissza az országba. „Négyévi távollét után — mondotta a kitünő hölgy — nagy honvágygal a szívemben láttam márciusban viszont Németországot. A stadionban való bevonulás felmagasztosította énemét és csak egy gondolat töltött el: az ember a saját hazáját képviseli, itt tehát kiüzdeni kell! A Führer a világ egész ifjúságát felhívta és mindenkit fellelkesített. Berlint teljesen átítatta egyetlen embernek a lelkesítő jelenléte, aki a játékokat ilyen méretekben tette lehetővé és ez: a Führer.”

„Különösképpen meghatott — folytatta Mayer Helén — az olimpiászon szereplés német legénységnek a Führernél történt fogadtatása. A 450 résztvevő mindegyikét kézzel fogva üdvözölte a Führer, mindegyiket a nevével szólította. Mindenki el volt ragadtatva ennek az embernek lelki nagyságától, aki minden munkáját félretelve este fél 9-től, éjjel fél 3-ig az olimpiai győztesekkel szórakozott... A legrágább emlékem az 1936-os olimpiáról a csodálatos rózsacsokor kíséretében átnyújtott selyemszallag, mely arany himnusz feliratokkal pompázott és az a sajátkezűleg írott emléksor, amely a következőképpen hangzott: Mayer Helén olimpiai győztesnek Hitler Adolftól. — A Führer személyesen adta nekem a csokrot.”

Eddig tartott Mayer Helén szónoki remekműve, mely nyilván mély hatást tett a terem olcsó bombasztokhoz szokott hallgatóására. Mondanunk sem kell, hogy Mayer Helént ezután frenetikusan ünnepelelték. És ezzel az ünneppel Mayer Helén törvényesítése az árja körökben megtörtént. Az ezüst éremért ez is meglehetősen szerezni. Annak a százezernek, akiket Hitler kiűzött Németországból, nem volt ezüst érme és hogyha volt, ott kellett hagynia a náci hatalom hadserege számára. Mayer Helén követte annak a sok ezer zsidónak példáját, akik hasonló konckokért hagyták ott a zsidó népet. Ezek azonban legfeljebb megkeresztelkedtek, Mayer Helén többet tett ennél. **Meg — kampóskeresztelkedett.**

— Az első moszkvai utasszállító repülőgép befutott a someseni repülőtérre. Kedden délután fél egy órakor szállott le a someseni repülőtéren az első moszkvai utasszállító repülőgép. A pilótán és a rádiós tisztén kívül Clujra érkezett a géppel az orosz polgári repülőszervezet igazgatója is. Utas azonban nem foglalt helyet az orosz repülőgépen. Néhány percig vesztegelt a gép a someseni repülőtéren aztán felszállt és Prága felé vette útját. Ez a repülőjárat ugyanis rendezett utasszállító forgalmat bonyolít le Moszkva-Kiew-Cluj-Prága között. A gép megérkezése séné nem voltak jelen a sajtó munkatársai, mert a polgári repülőszervezet parancsnoka egy órával későbbi terminusra jelezte az utasszállító gép érkezését.

A
C
Az Irán
terrori
semmi
diéssz

Weiz

Jeruzsá
nem hoz
nai polit
horban to
szélsősége
tan szem
mérésékel
állással a
arab függ
zetet su
terrorista
tak kifeje
ra ujból
ján.

Ezzel
sáról foly
lemből L
szempont
a magya
váratlan
a fordul
tesztinai
titó tárg
is. A pa
tóan me
fárgyalás
A leg
munk szá

London
erősíti, l
zottság
leges er
botálja
és vesze
ügyminis
mufti cs
van, me
vébbi
mányt.

zsálemi
főpolgár
iraki kü
zés nive
A jer
hangsúly
ság hiva
hogy ol
vatalosa
A bizott
arab biz
kálják a
ló határ
marad a
Az „E
Istaklal
erősíti a
postyád

Jeruzs
ujra fel
jaim. I
buszt, n
felé tar
meg. A
meghalt
lemi eg
diák me

Amik
zsálemi
arab te
csira. A
sikba l
zsidó ve
nek. A
rálott e
téveszte
meg. A
zsidók
őket. A
litották.

Hivat
Proféta
egyét k
lincselte
ték őke

Tibéri
melynek
megsebe

A palesztinai zsidó bevándorlás sorsdöntő napjai

Az iraki külügyminiszter elutazott Jeruzsálemből. Az arab terroristák folytatják a zavargásokat és nem járulnak hozzá semmilyen kompromisszumhoz. Véget ért az A. C. zürichi ülészak, de Londonban újabb tanácskozást tart a hét folyamán a cionista vezérbizottság

Weizmann és Ben Gurion Londonban tárgyalnak az angol kormánnyal

Jeruzsálem, szeptember 2. Az utolsó 48 óra nem hozott lényegesebb változást a palesztinai politikai helyzet frontján. Az arab táborban tovább dúlnak az ellentétek. Az arab szélsőségesek és terroristák most már nyíltan szembe fordultak a legfőbb arab bizottság mérsékeltabb politikájával és ezzel az ellenállással azonosította magát az Istaklal nevű arab függetlenségi párt is. A politikai helyzetet súlyosbítja az a tény, hogy az arab terroristák nemcsak elvi ellenállásuknak adtak kifejezést, hanem ennek alátámasztására újabb akcióba léptek a zavargások frontján.

Ezzel szemben a zsidó bevándorlás sorsáról folyó tárgyalások sulypontja Jeruzsálemből Londonba tevődött át, ami cionista szempontból kedvező jelnek tekinthető. Ez a magyarázata Weizmann és Ben Gurion váratlan londoni utjának és ugylászik, ehhez a fordulathoz lényegesen hozzájárult a palesztinai főkörmányzó által beindított közvetítő tárgyalások eddigi eredménytelensége is. A palesztinai kormány tekintélyét láthatóan megnyirbálták a jeruzsálemi politikai tárgyalások sorozatos kudarcai.

A legutóbbi eseményekről alábbi tudósítamunk számol be:

A jeruzsálemi tárgyalások és az arab terroristák

London, szeptember 2. A Times is meg erősíti, hogy a legfőbb palesztinai arab bizottság tárgyalásai nem vezettek még végleges eredményre. A főmufti láthatóan szabotálja Abdullah Emir közvetítő javaslatát és veszélyezteti ezáltal Muri Said iraki külügyminiszter békéltető fáradozásait. A főmufti csoportja a sztrájk folytatása mellett van, mert azt hiszi, hogy ezen az uton további koncessziókra kényszerítheti a kormányt. Ezzel szemben Nashashibi volt jeruzsálemi polgármester és dr. Chaldi jelenlegi főpolgármester csoportjai továbbra is az iraki külügyminiszter által javasolt kiegyezés hívei.

A jeruzsálemi arab lapok ugyanezkor hangsúlyozzák, hogy a legfőbb arab bizottság hivatalos nyilatkozatában rámutat arra, hogy olyan közvetítésről van szó, amely hivatalosan az iraki kormány nevében történik. A bizottság rövidesen összehívja az összes arab bizottságok konferenciáját, hogy ratifikálják az iraki közvetítés elfogadásáról szóló határozatot. Addig azonban érvényben marad az általános sztrájk.

Az „El Jamea el Izlamia” című lap, az Istaklal párt hivatalos orgánuma, meg erősíti azt a híradást, mely szerint az arab portyázó csapatok parancsnokai titkos kon-

ferenciát tartottak, amelyen elhatározták, a terror-cselekmények folytatását, tekintet nélkül azokra a tárgyalásokra, amelyek a kormány és az arab vezetők között folynak. A konferencia helyét és időpontját titokban tartják. Ehhez a jelentéshez az Istaklal párt hivatalosa hozzáfűzi, hogy a terror-csapatok határozataival fenntartás nélkül egyetért és felszólítja az arab terroristákat, hogy folytassák eddigi tevékenységüket.

A Zsidó Távirati Iroda újabb jelentése szerint az arab portyázó csapatok vezetői üzenetet küldtek a jeruzsálemi arab vezetőkhöz, amelyben felszólítják őket, utasítsanak vissza minden ajánlatot, vagy koncessziót, amely nem foglalja magában az arab követelések tökéletes teljesítését. A terroristák vezetőinek üzenetét éppen akkor kapták meg a jeruzsálemi arab politikusok, amikor Nuri Pashával tanácskoztak. Az ITA értesülése szerint a terroristák konferenciája a nabulusi hegyek között zajlott le.

Az iraki külügyminiszter elutazott Jeruzsálemből

Az ITA újabb jelentése szerint, miután a legfőbb arab bizottság elvből elhatározta Nuri Pasha javaslatainak elfogadását, az iraki külügyminiszter elutazott Jeruzsálemből. Alexandrián át Sztambulba utazott, ahonnan két hét múlva tér vissza Jeruzsálembé. Elutazása előtt egyórás tanácskozást folytatott a főkörmányzóval, aki a beszélgetés ideje alatt kétszer is felhívta telefonon a londoni kormányt, míg Nuri Pasha a bagdadi kormánnyal lépett érintkezésbe. A külügyminiszter ezután rövid tanácskozást folytatott még több arab vezetővel, majd elhagyta a fővárost.

Palesztinai kormánykörökben remélik, hogy míg visszatér Jeruzsálembé az iraki külügyminiszter, tisztázódni fog a politikai helyzet és sikerül likvidálni a zavargásokat. Hogy a kormány ezt karhatalmi uton, vagy újabb tárgyalások segítségével akarja elérni, — errenézve a közeli napok eseményei fognak világosságot deríteni. Nyilvánvaló ugyanis az a tény, hogy a jeruzsálemi arab politikusok nem képesek egymagukban likvidálni az arab terrort és ingadozásaikban döntő szerepet játszik a terroristáktól való féltelmük.

Valószínűnek látszik, hogy az iraki külügyminiszter elutazása és két hét után való visszatérése szoros összefüggésben áll a kormány azon tervével, hogy a legutóbbi békéltető tárgyalások eredménytelenségének jogcímén végső eszközökhöz nyúl a terroristákkal szemben.

Folytatódik a terror

Jeruzsálem, szeptember 2. Az arab terror újra fellángolt az ország különböző pontjain. Legújabb jelentések szeint egy autóbuzst, mely Kirjat Anavimból Jeruzsálem felé tartott, fegyveres arabok támadtak meg. A 19 éves Dávid Nisri zsidó munkás meghalt, Jakob Janovszki 22 éves jeruzsálemi egyetemi hallgató és Dávid Karasse cik megsebesült. Nisri a 82-ik zsidó halóc.

Amikor a megtámadott autóbuzs a jeruzsálemi Hadassza kórház elé érkezett, két arab revolverrel kezdett lövöldözni a gépkocsira. A zürzavarban az egyik arab a másikkba lőtt véletlenül, majd elmenekült. Egy zsidó vette üldözőbe és átadta a rendőrségnek. A Jaffa uccán egy arab fegyverrel rálőtt egy zsidó nőre, a golyó azonban célt tévesztett és egy másik arabot sebesített meg. A támadó és kísérője elmenekült, de a zsidók utánuk iramodtak és meglincselték őket. A két arabot a börtönközházba szállították.

Hivatalos jelentés szerint a jeruzsálemi Proféta uccában négy arabot megtámadtak, egyet közülük megölték. Három arabot meglincselték a zsidók, mert a támadóknak vélték őket.

Tibériásban újabb bombamerénylet történt, melynek következtében négy zsidó gyermek megsebesült. Bombát dobtak a jaffai bór-

tőnye is, mely egy arab foglyot és három lovat ölt meg.

A táborhegy mellett súlyos fegyverharc folyt le az angol csapatok és felkelők között. Két angol katona életét veszítette, három megsebesült. Az arabok veszteségei ismeretlenek.

József Avner zsidó sofört, aki Petach-Tikvából Tel-Avivba hajtott kocsiával, Séróna kolónia mellett arab banditák támadták meg és dum-dum golyókkal agyonlőtték. A gépkocsit zsidó utasai közül ketten könnyebb sérüléseket szenvedtek. Avner a nyolcvanharmadik zsidó halott a zavargások óta.

Száztáru arab banda éjszakai támadást intézett Dalhamei zsidó kolónia ellen. A zsidó őrség és segédrendőrség visszaverte a támadókat. Később holtan találták az arab banda vezetőjének lovát.

Az amerikai szenátorok jeruzsálemi küldetése

Jeruzsálem, szeptember 2. Copeland, Austin és Hastings amerikai szenátorok tegnap hivatalos látogatást tettek a Jewish Agency jeruzsálemi székházában, ahol Mose Shectok, az Agency politikai osztályának vezetője és dr. Arthur Ruppín fogadták őket. Ugyancsak tegnap a főkörmányzó is díment adott a kormány-palotában az ameri-

TOGAL-TABLETTA bevék és
 Rheumánál | HMéseknel (grippnél)
 Készvénynél | Ideg- és
 Ischiászánál | Fejfájásoknál

TOGAL nemcsak a fájdalomt enyhíti, hanem a betegség okozóit is megszünteti. Kiválasztja a meggyógyt és elpusztítja a bacillusokat. De csak TOGAL-t vegyen! Togal nem pótolható más szerrel! Gyógyszerárban és drogeriában kapható.

kai szenátorok tiszteletére. A dimeren többek között dr. Arthur Ruppín, dr. J. L. Magnes egyetemi rektor és az abessziniai trónörökös is részt vett.

A főkörmányzó kihallgatáson fogadta az Agudasz Jiszroel küldöttségét, amelyet Dunszky rabbi vezetett. Az agudista delegáció a vallásos zsidóság aggodalmait és kívánságait tolmácsolta a főkörmányzónak.

Londonban döntenek a bevándorlás kérdésében

London, szeptember 2. Londoni politikai körökben tudni vélik, hogy a zsidó bevándorlás felfüggesztésének kérdése Londonban fog eldőlni. Míg jeruzsálemi jelentések tényként könyvelik el, hogy Sir Arthur Wauchupe főkörmányzó felhatalmazást kapott arra, hogy az arabokkal való tárgyalások során ígéretet tegyen a zsidó bevándorlás felfüggesztésére, feltéve, ha megszűnnek a zavargások, — londoni hivatalos körök nem hajlandók nyilatkozni abban a kérdésben, hogy kapott-e ilyen felhatalmazást a palesztinai főkörmányzó és hogy magának tartja-e fenn a londoni kormány a döntést ebben a tekintetben.

Palesztinai és külföldi zsidó körök aggodalmuknak adnak kifejezést külföldi arab tényezőknél Palesztina belügyeibe történt beavatkozása fölött. Ezt az aggodalmat fokozza az arabok azon nyílt kijelentése, hogy ezzel olyan precedens teremtődött, mely leszögezi az arab államok azon jogát, hogy aktív szerepet játszanak a palesztinai kérdések eldöntésénél.

Zürich, szeptember 2. A cionista szervezet Actions Comitétéjának zürichi ülészakja formálisan befejeződött. A zárúléson palesztinai gazdasági építés céljaira 327 ezer fontos költségvetést állapítottak meg. Tekintet-

tel az akut politikai válságra, a hét végén újabb tanácskozásra ül össze az A. C. Londonban. Ugyancsak a politikai helyzetre való tekintettel a Jewish Agency nemcionista részének adminisztratív bizottsága nem Zürichben, hanem Londonban ül össze. Az adminisztratív bizottság ma kezdi meg londoni tanácskozásait. Vasárnap Párizsban folytattak bizalmas tárgyalásokat az adminisztratív bizottság vezető tagjai.

Weizmann és Ben Gurion londoni tárgyalásai

Weizmann és Ben Gurion megérkeztek Londonba és nyomban érintkezésbe léptek az angol kormány tagjaival. Weizmann hosszas tanácskozást folytatott Ormsby Gore gyarmatügyi miniszterrel. Ben Gurion, hír szerint a hét folyamán visszatér Palesztinába.

A különböző cionista pártok között történt tárgyalások eredményeként az A. C. Zürichben tizennyolc tagu politikai bizottság alakítását határozta el, palesztinai székhellyel. A bizottság az Agency politikai osztálya mellett tanácsadó szervként fog működni. Az A. C. „Sonderverband”-nak ismerte el az M. Grossmann vezetése alatt álló zsidóállampártot. Az A. C. proklamálta a palesztinai mentőalap megteremtését a zavargások ideje alatt szenvedett zsidó károk helyrehozására.

Minisztertanács Londonban

LONDON, szeptember 2. Az angol kormány szerdán minisztertanácsot tartott, amelynek során a palesztinai helyzet is szóba került. Londoni körökben valószínűnek tartják, hogy a palesztinai bevándorlás kérdésében is állást foglaltak a kormány tagjai.

SELECT MOZGÓ MAI KEZDETTEL:

ELISA LANDI
 kiváló t hetségű művész ő legújabb filme:
VÉGRE EGY URIASSZONY
 S GRIED GEYER vigjátéka nyomán. A főbb szerepekben:
Nils Asther — Ester Ralston — Lukács Pál
 A filmben magyar feliratok is vannak!

Megnyilt Genfben az ifjusági világkongresszus

A német, olasz és a délamerikai latin államok ifjusága nem képviselteti magát a kongresszuson

GENF, szeptember 1. (Rador.) Az ifjusági világkongresszus ma délelőtt nyílt meg Henry Rólin belga szenátor elnökletével. A német, olasz és amerikai latin államok ifjusága nem képviselteti magát a kongresszuson, amelynek napirendjén a béke politikai, gazdasági és társadalmi alapjainak, továbbá az ifjuság nemzetközi kötelezettségeinek tanulmányozása szerepel.

Lengyelország a francia-orosz békepolitikához kapcsolódik?

Rydz-Smigly Lebrun elnökkel és Blummal is tárgyalásokat folytat

Párizs, szeptember 2. (Rador.) A lapok ma is foglalkoznak Rydz Smigly látogatásával és részletesen ismertetik magatartását a különböző ünnepeken, de kommentárokat nem fűznek tárgyalásaihoz. A kommunista hivatalos, a l'Humanité szerint a lengyel tábornok találkozni fog a francia köztársasági elnökkel és kétségkívül tárgyalni fog Blummal és Delbossal is. Rydz Smigly lépéseit a legnagyobb figyelemmel kell követni. Európa nagyon megkönnyebbülne, ha Lengyelország, Oroszország és Franciaország elhatároznák közös békepolitika folytatását. Ez annyit jelentene, hogy Belgrádban, Prágában, Bucarestben és Varsóban egy politikát üznének. A béke barátainak munkája lenne

ez, akik Franciaország barátai is. Az Echo de Paris örvend annak, hogy Franciaország és Lengyelország bizonyos mérvű elhidegülése után a kezek egymás felé nyulnak, nem formai megegyésen keresztül, de szívélyes megértés útján. Lehetséges, hogy Franciaország ingadozó politikája 1930 óta Lengyelországot arra készítette, hogy másutt keressen biztonsági garanciákat. Az eseményt, amely feleleveníti a szövetséget és kielégíti az érzelmeket, örömmel kell fogadni.

— Sir Samuel Hoare Haifába utazott. Londonból jelentik: Sir Samuel Hoare, aki a földközvetítési flottabázisokat ellenőrzi, Matából Haifába utazott.

Sámson Mária hangversenye Sf. Gheorghiban

Komoly művészi eseményben volt része Szombaton este Sf. Gheorghe közönségének. A Targu-Muresről elszármazott zsidó művésznő előbb a budapesti Operaháznak lett tagja, majd Amerikába ment és New Yorkban a City Muzikhall rádióadó szoprán szólistája lett. A nemzetközi művészvilágban is fémjelzett nevi énekesnő néhány hetet töltött itthon és már szeptember folyamán visszatér Amerikában. A sft. gheorgheni Izraelita Nőegylet kérésére a művésznő jótékony célú hangversenyt adott, amelyet a városi hangversenyteremben szépszámu és előkelő közönség hallgatott végig. Sámson Mária valóban művészt nyújtott ugy operaáriával, mint apró műdalokkal. Butterfly és Mignon áriái mellett Stradella, Brahms, Richard Strauss, Clusam, Thurlow, Bradiceanu és Hubey művek szerepeltek a műsoron, melynek érdekességét növelte, hogy a darabokat Sámson Mária eredeti szöveggel énekelte. A hallgatóság nem maradt hálátlan a ritka művészi élményért és lelkes ünneplésben részesítette Sámson Mária-t, akit virágcsokrokkal halmoztak el. (F. L.)

— **Török Erzsébet hangversenye az Ujság-íróklubban.** Ma este az Ujságíróklubban Török Erzsébet, a legutóbbi hangversenyén nagy sikerrel szerepelt kitűnő előadóművésznő rendez előadást. A művésznő műsora magyar népdalok, Bartók- és Kodály-dalok, stb. szerepelnek. Az énekszámok zongorakísérettel Boskovics Sándor látja el.

— **Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegek, ekcémák, furunkulások** esetében a természetes „**Ferenc József**“ keserűvíz gyorsan szabályozza a belek annyira fontos működését és a vért biztosan felelőssé. Az orvosok ajánlják.

— **Az oradeai Wizo garden party-ja.** Szeptember 3-án nagyszabású garden party-t rendez az oradeai Wizo az Ujságíróklub nyári helyiségében. Változatos műsor, tánc, amerikai tombola, stb. biztosítja a legjobb szórakozást. Belépődíj nincs.

— **Orvosi hír.** Dr. Ligeti Sándorné, Somogyi Ilona dr. szemorvos, szabadságáról hazatért és rendeléseit újból megkezdte Calea Marechal Foch 53. Telefon 455.

Zsidó iskolák figyelmébe!

A minisztérium által engedélyezett Zelevinsky „Hassafa Veahaim“ c. tankönyvsorozat kizárólagos lerakót Transilvania és Banat területére cégünk vette át. Iskolák részére megfelelő engedménnyel szállítjuk.

Librăria Moravetz S. A. Timişoara.

Felhívás a zsidó munkanélküli intellektuelekhez!

Ismeretes, hogy a központi statisztikai hivatal elrendelte a munkanélküli szellemi munkások összeírását. A munkásokat az illetékes közigazgatási kerületi kapitányságok végzik. Elsőrendű érdeke minden, jelenleg munkanélküli szellemi munkásnak, hogy az elkészítendő lista felvétele magától, mert a megüresedett közhivatalnok állások betöltésénél csak ezeket veszik tekintetbe. De szükséges ez azért is, mert az összeírás eredménye statisztikai szempontból rendkívül fontos. A munkanélküliek összeírásánál a nemzeti munkavédelmi intézkedések is befolyásolják a kormányt és éppen ezért kisebbségi szempontból rendkívül jelentősége van annak, hogy ez a statisztika hű képet adjon a munkanélküli szellemi munkásság nemzetiségi eloszlásának. A zsidó munkanélküli intellektuelek nem törődésége, vagy szegénykezése a statisztika valódiságát és helyességét vezéreltetheti és hamis képet mutatnak ki az ittlő munkanélküliek helyzetéről.

Eppen ezért az Országos Zsidópárt cluji tagozata külön bizottságot alakított a szellemi munkanélkülieknek a kérdésről való felvilágosítására. Ez a bizottság a Párt Jogvédő Irodájának útján az érdeklődőknek megadja a kellő utbaigazítást és segítségükre lesz bármily ezzel kapcsolatos kérdésben.

Itt nem a szavazati jog megszerzéséről, vagy szavazásról van szó, melyekkel szemben sajnos, elég közömbösen viselkedik vá-

rosunk zsidósága; itt konkrét és súlyos érdekek forognak kockán. Nem létezik munkanélküli, aki az alább felsorolt feltételeknek megfelel és aki hanyagságból vagy bármilyen más okból ne jelentkezzen az összeírásnál!

Intellektueleknek tekintendők a központi statisztikai hivatal utasításai szerint mindazok, akiknek iskolai végzettsége négy középső, szak- vagy ezzel egyenrangú iskola és akiket irodai munkánál vagy más olyan foglalkozási ágakban foglalkoztatnak, amelyek a közvélemény intellektuális foglalkozási ágaknak minősít.

Munkanélkülieknek tekintendők azok, akik a vizsgálat idején a következő helyzetben vannak: semmiféle tevékenységet nem fejtenek ki, amely keresetet hozna. Betegség vagy nyomorok s így munkaképtelenek. Nincs biztosítva az életük a jövőben, mert jelenleg alkalmazásuk ideiglenes. Az özvegy vagy elvált asszonyok, akiknek elhunyt vagy elvált férjük az intellektuelek kategóriájába tartoztak és akik az anket idején nélkülözik a családfenntartó támogatását és a legszükségesebbeket sem tudják biztosítani maguknak és gyermekeiknek.

Mindazok, akik fenti feltételek mellett munkanélküli intellektueleknek számíthatók, sürgősen jelenjenek meg a városi közigazgatási kerületknél.

Az Országos Zsidópárt Cluji és Clujmegyei tagozata.

KÖZGAZDASÁG

Négymilliárd lej immobil váltóstockból mindössze 400 millió lejt tudott inkasszálni az állam

A valutastabilizációs törvény felhatalmazta a pénzügyminisztériumot, hogy az egyes vállalatok immobil váltóanyagát, azaz nehezen behajtható künlevőségeit vegye át. Ez olyképpen történt, hogy a rossz váltóanyagot a jegybank átvette, az illető vállalatot ezzel elismerte és visszelszámítási tartozását az átvett váltóstockok összegével csökkentette. A Banca Nationalától pedig az állam vette át ezt a rossz váltóanyagot s így végeredményben a kincstár, helyesebben az adófizetők vállaira hárult egynéhány privilegizált vállalat szanálásának minden terhe és gondja. Nemrégiben ismertettük az Uj Kelet hasábjain azt az egyezményt, amely a Banca Nationala és a kormány között jött létre az ilyenképpen átvett immobil váltóanyag behajtásával kapcsolatban. A kormány ugyanis

400 millió lej kölcsönt vett fel utjavítási munkálatokra a jegybanktól és ennek fedezésére a jegybankra ruházta át azt az immobil váltóstockot, amely a stabilizációs törvény alkalmával a kincstár birtokába került. Ezt a váltóanyagot a Banca Nationala közadók módjára fogja behajtani, azaz a váltóadók ellen az adóhivatalok az adóbehajtás eszközeit és szigorát veszik igénybe.

Most jelent meg egy összesítő kimutatás, amely arra vonatkozik, hogy a stabilizációs törvény meghozatala óta mennyit sikerült ebből a négymilliárd lejt kitevő künlevőségéből az államnak inkasszálni.

A kimutatás szerint eddig 2 és félmilliárd lej követelés nyert rendezést. A „rendezés“ alatt itt nem effektív kifizetést kell érteni, hanem csak egy, az állam és az illető váltóadós között létrejött megállapodást, vagy a tartozás törvényes, például konverziós szabályozását. A ténylegesen befolyt összeg csak az így likvidált tételek husz százalékára rug, tehát nem haladja meg az 500 millió lejt.

A Banca Nationala a követelések gyors behajtására határozott lépéseket tett. Így az adóhivatalok működésbe lépése mellett az adósok mindennemű ingó és ingatlan vagyona rá való előjegyzéssel fog élni a jegybank. Ugyancsak most állapítja meg a Banca Nationala, hogy az adósok közül kik kerültek fizetésképtelenségbe, hogy ezeket nyilván tartásba vehessék s akkor léphessenek majd fel ellenük, ha bárminő címen valami behajtható fedezethez vagy vagyonhoz jutnak.

A vámolásnál bevallott értékek ellenőrzése. A vámhivataloknál szervezett árvizsgáló bizottságok, amennyiben a vámolásnál bevallott árakat a valódiaknál alacsonyabbnak (exportnál), vagy magasabbnak (importnál), találják, megállapítási jegyzőkönyveket vesznek fel, melyek vámkihágási eljárást vonnak maguk után. Ujabbban az iparügyi minisztérium a Mon. Oficial 194. sz. megjelent határozatában elrendeli, hogy az ilyen jegyzőkönyvek csak előzetes megállapítási jelleggel bírnak, további eljárás végett a központi árvizsgáló bizottsághoz terjesztendők fel. Ezen bizottság az érdekelt cégeket igazolásra szólítja fel és csak az igazolás elégtelensége vagy hiánya esetén fogják a további vámkihágási eljárást folytatni.

Rendszeresen történik a repülőbélyegkeresés ellenőrzése. A repülőbélyegkeresést ujjában fokozott mértékben ellenő-

Munkás-mozgó

Szerdán, csütörtökön, pénteken 3, 6 és 9 órákor

Két rész egy előadásban:
Copperfield Dávid
monumentális filmdráma
DICKENS KÁROLY regénye nyomán.

Fősz.: LIONEL BARRYMORE,
MAUREEN O'SULLIVAN és
MAGDA EVANS.

Műsor előtt Journal és Micki-Maus
Román-magyar feliratokkal!

zik. Az ellenőrzést állandó jelleggel kinevezett polgári kontrollorokon kívül, katonai hatóságok is végzik. Ujjában az ország egész területén működő repülő bizottságok ellenőrei szálltak ki Clujra a bélyegke leovásának ellenőrzésére. Ezen ellenőrök egymástól függetlenül és rendszer nélkül végzik működésüket, úgy, hogy előfordul, hogy egyazon cégnél egy héten több ellenőr is kiszáll. Az Iparkamarát kérték fel ezen anomáliák megszüntetésére szükséges lépések megtételére.

Hányszor köteles a munkaadó évente betegsegélyt adni munkásának? A betegsegélyző, a törvény szerint az első 8 napot a munkás betegsége esetén nem segívezi, hanem a munkaadó a munkaszerződésről szózó törvény alapján köteles a munkás teljes fizetését folyósítani. A targumuresi pénztár mellett működő arbitraj bizottság döntése szerint egy évben csak egy esetben köteles a munkaadó ugyanazon munkásnak ezen 8 napi fizetést fizetni. Fellebbezés folytán Casatiához került az ügy, mely még döntést nem hozott. A betegsegélyző központja utasítást adott, mely szerint ilyen esetekben ezen döntés nem elvi jellegű és a munkaadó köteles minden esetben a 8 napi fizetést folyósítani.

A timisoarai törvényszék szerint csak cégek kötelesek az új városi lakbérilletéket fizetni. Az új közigazgatási törvény értelmében a városok egymás után vetették ki a lakbér után fizetendő új városi tázákat. Timisoara város az illetéket 5 százalékban állapította meg, ami ellen a nyugdíjasok szövetsége fellebbezést jelentett be. A felülvizsgálói bíróság (Curtea administrativa) most foglalkozott a fellebbezéssel és kimondta, hogy ezen illeték csak a kereskedelmi és ipari célokra szolgáló helyiségek néme után vehető ki, míg a többi bérlókre nem alkalmazható.

A polgárháboru veszélye tette szükségessé a diktatúrát Görögországban

Metaxas miniszterelnök legújabb nyilatkozata

Athén, szeptember 2. (Rador.) A görög távirati iroda jelenti, hogy a Kathimerini című lapnak adott intervjújában Metaxas miniszterelnök emlékeztet arra, hogy az augusztusi politikai változást a parancsoló szükségesség hozta létre. Az ország a szakadék szélén állott a kommunista merterkedések miatt. Polgárháboru előtt áll az ország. A nemzeti munka utjára lépünk megingathatatlan hittel és akarattal, a király bizalmát bírva és a nép akaratával oldalunkon — mondotta Metaxas.

A politikai pártokat megszüntették ugyan, de a régi politikusokat, akiknek erkölcsi értéke elismert, nem akadályozzuk abban, hogy kivegyék részüket az új rendszerből és támogassák a kormány munkáját. Metaxas kijelentette végül, hogy az új rendszer részleteit később fogják kidolgozni, egyelőre a görög kormányt a nemzeti szanálási munka megvalósítása foglalkoztatja.

— **Felhívás.** Herskovits József (57 éves) részére aki nemrégén érkezett vissza Palesztinából, fontos értesítés érkezett a bucaresti Palesztina Hivatalhoz. Címéből a város neve hiányzik és csak az ucca neve és házszám van feltüntetve: Str. Cosbuc 33. Felkérjük, hogy saját érdekében sürgősen forduljon telefonon (37102) vagy levélben fentnevezett hivatalhoz (Oficiul Palestinean Central, Bucaresti, Bulev. Domnites 48.)

SZEP LAKÁS. BOLDOGSÁG. Nezzé meg **SZEKELY és RETI** bútorgyár r.t. állandó kiállítását

BUCURESTI TARGUMURES

TACHE IONESCU
KIVÁNSÁGÁRA KIVÜLDJÜJ MEGARZOTTIUMAT EREDETI PASZAJANNAI

A seb

A zend Mind

A Hav francia-s dörögtek polgárhá dott le. csapatok giai állá dülök gy landó tá

Egyik zicióját, nyei sok továbbr tudni, m vel a zé készen k patok k mogatni.

Egyéb pon át sége Sar bombázt pülögép ces eréd köztölté változott

D

A nép ba érkez ahol a z zet elvise liter viz és ez má rü kód lyozza a általános sor kerü A Ha a kormá dát, Cad és nagy pülötere

A Fro és Pasaj milicista letti fro élénk ha get szen A Ha rint a z gát és dobtak a zendü frontra toledo-k doznak.

A l'O a spany hogy F ban a le ja franc len. Eze szehivta előtt mi siker est igérték egy aut men.

Ez a gálatai Orot. Az ar ból, hog got Sp ilyen cél

A Rev Worches torpedó Bombák

A spanyol polgárháboru legvéresebb fejezete játszódik le Irunnál

A zendülők óriási erőfeszítéseik ellenére sem tudtak változtatni a helyzeten. Mindket fel további harcokra készülődik. Malagát bombázták a feketék

A Havas Hendayei jelentése szerint a francia-spanyol határon tegnap egész éjjel dörögtek az ágyuk. Tegnap este a spanyol polgárháboru legvéresebb fejezete játszódott le. Megállapítható, hogy a kormánycsapatok megtartották elég fontos stratégiai állásaikat, dacára annak, hogy a zendülők gyalogsága, tüzésége és tankjai állandó támadásainak vannak kitéve.

Egyik tábor sem tudta módosítani pozícióját, mégis a kormány egyes erőitől némi sokat szenvedtek. A köztársaságiak továbbra is ádázan ellenállnak, habár nem tudni, meddig fog tartani ellenállásuk, mivel a zendülők friss csapatokat tartanak kézen és Guipuzcoanánál a zendülő-csapatok kezében lévő hadihajók is fogják támogatni őket.

Egyébként Irun előtt tegnap egész napon át is folyt a harc. A zendülők tüzésége San Marcial erődjét és Alunga falut bombázza. Tegnap délután egy zendülő-repülőgép és egy kormánygép között 10 perces eredmény nélküli légi harc folyt le. Este közölték, hogy a helyzet semmiben sem változott az iruni fronton, dacára az ádáz

harcoknak. A két hadviselő fél veszteségei nem ismeretesek, mint ahogy nem tudni, hány halottja van Irun bombázásának sem.

San Sebastiannál nem voltak harcok. Huesca eleste a kormánycsapatok jelentése szerint küszöbön áll. A zendülők azt állítják, hogy Malagát igen erősen bombázták tegnap.

Bayonnei jelentés szerint spanyol kormánykörökből azt az értesülést közlik, hogy Irun bombázása folytán sokkal több ember vesztette életét és sebesült meg, mint az elmúlt hét súlyos harcai során.

Ma reggel Irun és San Sebastian vidékén is köd volt. Ezért a hadműveleteket megszakították.

Ujabb hendayei jelentés szerint, ellenére a zendülők óriási erőfeszítéseinek, az iruni fronton egyáltalán nem sikerült változtatni a helyzeten. Az éjszaka folyamán újabb erősítési munkálatok folytak. A zendülők újabb ágyukat vontattak fel a magaslatokra. A kormánycsapatok viszont lövészárkaikat javították ki és szegesdrótakadályokkal látták el. Délig ma nem történt semmi.

Döntő harcra készülnek a kormánycsapatok Oviedo ellen

A népfront köréből jelentik, Hendayában érkezett jelentés szerint Oviedoiban, ahol a zendülők még ellentállnak, a helyzet elviselhetetlen. A zendülők csak egy-egy liter vizet fogyasztanak három naponként és ez már így tart egy hete. Egyébként sűrű köd ereszkedett alá, amely megakadályozza a kormánycsapatok támadását. Az általános rohamra azonban talán még ma sor kerül.

A Havas Madridból azt jelenti, hogy a kormány repülői tegnap Sevillát, Granadát, Cadixot és Cordovát újra bombázták és nagy károkat okoztak a négy város repülőterein.

Gijón mellett súlyos vereséget szenvedtek a felkelők

A Fronte Popular jelenti, hogy Renteria és Pasajes bombázása következtében hat milicista meghalt. A Somo de Luinas melletti fronton, Gijón mellett a zendülők élénk harcra keveredtek és súlyos vereséget szenvedtek.

A Havas egyidejű sevillai jelentése szerint a zendülők repülői bombázták Malagát és több mint 250 kilogram bombát dobtak le. Az aragoniai polgári orvosokat a zendülők arra kényszerítették, hogy a frontra menjenek. A zendülő csapatok a Toledo-környéki falvak elfoglalásán fáradoznak. Huelvában az élet normálissá vált.

Franco tábornok Hitlernek ígérte oda a délmarokkói Rio de Orot

A l'Oeuvre című párizsi lap foglalkozva a spanyolországi eseményekkel, azt írja, hogy Franco tábornok Spanyol Marokkóban a legveszedelmesebb politikát folytatja francia és angol gyarmatok érdekei ellen. Ezelőtt néhány nappal Tetuanban öszszehívták a marokkói notabilitásokat, akik előtt mint szabadítók mutatkoztak be és siker esetén a legszélesebbkörű autonómiát ígérték nekik, sőt azonnal engedélyezték egy autonómista lap kiadását „A Riff címen.

Ez a lap azt írja, hogy Hitlernek jó szolgálataitért odaigérték a délmarokkói Rio de Orot.

Az angol Vörös Kereszt jelenti Párizsból, hogy nem küldött egészségügyi anyagot Spanyolországba és nem is gyűjtött ilyen célra. Az ellenkező hírek alaptalanok.

Portugália is életbeléptette a fegyverkivitel tilalmát

A Reuter gibraltári jelentése szerint a Worcester angol hadihajó és egy német torpedóromboló mellé Malaga kikötőjében bombákat dobott le egy felkelő repülőgép.

Egyidejű londoni jelentés szerint a portugál nagykövét közölte a külügyi hivatalal, hogy Portugália augusztus 30-tól életbelépteti a fegyverkivitel tilalmát Spanyol országba, a semlegességi egyezménynek megfelelően.

A spanyol helyzet az angol minisztertanács előtt

Londoni jelentés szerint a mai angol minisztertanács a spanyol helyzettel, a kormány magatartásával a Népszövetség legközelebbi ülészakán és annak törvényes betöltésével foglalkozott, hogyan lehetne az angol alálválóknak megtiltani a spanyol hadseregbe való belépésüket.

Előretörték a zendülők

Hendaye, szeptember 2. (Rador.) Tegnap délnél 12 órakor Irun körül újabb megkezdődött az ágyuzás. Délután 2 órakor a nemzetiek előnyomultak és átlépték a Curiait hágot, egyórás tüzéségi előkészítés után. A kormánycsapatok a lejtőn felfelé igyekeztek, hogy a zendülőket feltartóztassák. Tüzéségük szüntelenül a hegy oromra célozza. A gyalogság is állandó munkában van. Az Irun védő páncélosvonat folyton dolgozik, a halottak száma igen nagy kell, hogy legyen. Ugy látszik, hogy a kormánycsapatok helyzete rosszabbodik. La Puncat elszántan védik. Sam Marcialt is bombázzák a zendülők, akik megkezdtek a meghódított állások megerősítését. A zendülők előőrsei 500 méternyire vannak a franciaországi Behobietől. A francia hatóságok megerősítették a határőrséget.

Burgos, szeptember 2. (Rador.) Terruel vidékén harcok voltak minden eredmény nélkül. Huescanál harc folyik. A nemzetiek előnyomulnak Asturiában és bombázták Trubiát, amely Oviedo közelében fekszik, ahol a legfontosabb spanyol ágyugyarak vannak. Alinza körzetében a nemzetiek bombázták a kormány tüzéségét. Yague oszlopi Toledo környékén operálnak. Rabati jelentés szerint a nemzetiek öt kilométernyire vannak Malagától.

Párizs, szeptember 2. (Rador.) A spanyol polgárháboru emberiesebb tételére vonatkozó akció ügyében Madrid és Burgos között tegnap kapcsolat jött létre és rendkívüli kiküldötteket neveztek meg, akik azonnal San Jean de Luzba utaztak. A burgosi kormányval való érintkezést magánúton tartják fenn.

André Maurois: „A halgatag Bramble ezredes”. Az első regény a skótokról. Maurois legsikerültebb könyve. Ara füzve 60 lej. Epecha-kiadás. Kapható minden könyvkereskedésben.

A cluji moziszezon nyitó slágere!

**SHIRLEY
TEMPLE**

**A kis
lázdó-ban**

A náci tudósok „leleplezik” Mózeszt

Egy új német „tudós” szerint Mózes a Sinai hegyen levő egyiptomi királyi bányaművek főigazgatója volt

Berlin, szeptember 2. Az új német vallásos irány egyik fegyvere a Biblia és a zsidó-kereszténység ellen az, hogy leleplezéseket közöl róluk. A zsidóság legújabb leleplezője Jens Jürgens, aki egy füzetet írt és hozott forgalomba, amelyben azt állítja, hogy Mózes az egyiptomi királyi bányaművek vezetője volt a Sinai hegyen fekvő bányákban s azért tudta azokat a csodás jelenségeket előidézni, amelyek a Bibliában a törvényadást kísérték. Hivatásánál fogva robbantó és tüzijáték szakértő volt és igazi égi jelenségek helyett tüzijátékkal kápráztatta el a népet. A Jens Jürgens álnév, mely alatt Weinhandel Ottó weissenburgi nyugalmazott tanár rejtőzik.

Másutt keresi a rejtély nyitját Konradin Aller, a másik „leleplező”, aki azt hiszi, hogy a Sinai hegyen történt mennydörgés és vil-

lást Mózes elektrotechnikai uton idézte elő. A törvényablakot rejtő láda valójában villamossággal feltöltött leideni palack lehetett, amelynek mindenestire szokatlanul hatalmas külső szolgálatát a törvény kihirdetéséül szolgáló nagy villamos színtárcsát.

A két egyidőben megjelent füzet felvilágosításai szakemberek előtt semmi újat nem tartalmaznak. Százötven év előtt a legnagobb és legszellemtelenebb racionalisták már mind végigpróbálták a bibliai csodáknak ezt a magyarázatát s azóta jól megérdemelt feledés borította őket. Az hogy az új vallásos irány ilyen rég elfeledett naivságokat kias és felfedezésként talál fel, csak azt mutatja, hogy hívei és írói között milyen tudatlan és izléstelen emberek is akadnak.

Zsidó „népfront” alakításának terve merült fel a cionista munkáspártok genli konferenciáján

A palesztinai kommunisták magatartása a genli konferencia előtt

Genf, szeptember 2. Mint röviden jelentette az Uj Kelet, a Poalé Cion—Hitachdut egyesült cionista munkáspártok világkonferenciát tartottak Genfben. A konferencián Berl Locker tartott általános referátumot a cionista mozgalom helyzetéről és a galuti zsidóság problémáiról. Melech Neustadt a tel-avivi pártközpont munkájáról, dr A. Tartakower és Ing. Reiss a galuti zsidó tömegek gazdasági és politikai helyzetéről, az átrétegződés és a munkalehetőségek kérdéséről, a szövetkezeti hálózatról, a gazdasági önszerveződésről, stb., míg M. Jarblum a szocialista mozgalom általános helyzetéről tartottak beszámolókat. A konferencia táviratilag fejezte ki szimpátiáját a Spanyolországban harcoló szocialisták iránt. A vita során felvetődött a zsidóság keretében a kommunisták bevonásával alakítandó „népfront” kérdése is. A delegátusok egyöntetűen hangsúlyozták, hogy amíg a zsidó kommunisták nem tagadják meg a közösséget és nem szakítanak meg minden kapcsolatot minden kétértelműség nélkül palesztinai elvtársakkal, akik az arab gyilkosok és gyújtogatók frontján állanak, nem lehet szó a velük való együttműködésről.

[Az általános vita során a konferencia szónokai hangsúlyozták a zsidó munkásmozgalom szociálpolitikai munkájának nagy fontosságát, tekintettel a zsidó tömegek rettenetes nyomorára és súlyos gazdasági sorsára.

Ugyanekkor egyöntetűen jutott kifejezésre az a követelmény, hogy a zsidó társadalmi segélymunka a teljes demokrácia elvén kell hogy alapuljon.

Berl Locker a Cionista Szervezet problémáiról referált és követelte az egységes országos cionista szervezetek megteremtésére vonatkozó kongresszusi határozat megvalósítását. A delegátusok rámutattak arra, hogy számos országban a cionista munkáspártok tették meg az első lépéseket ezen kongresszusi határozat keresztülvételére és a polgári cionista csoportok részéről merültek fel akadályok. A konferencia elhatározta többek között, hogy akciót indít az Oroszországban fogvatartott cionisták kiszabadítása érdekében.

PHILO Jüdisches LEXIKON

800 hasáb, 250 kép, 40 képtábla és térkép

240 LEPAGE-nál
Lej Cluj
Kérjen ingyen „Judaica” jegyzéket.

SPORT

A zsidó sport rekorderei

Cluj, szeptember 2. (Az Uj Kelet tud.) A zsidó sportegyesületeket magában foglaló Makkabi Világszövetség legfőbb sporttechnikai bizottsága, a Prágában székelő HATO, pár nappal ezelőtt az egyes országok Makkabi Szövetségeitől bekért adatok alapján összeállította a Világszövetségbe tartozó zsidó sportolók az atlétikai sportágakban elért legjobb eredményeit. Ezekből kiderül, hogy a zsidó sportolók, akik mind saját neveltjei az egyes sportegyesületeknek, igen szép eredményeket értek el. Az eredmények között számos olyan van, amely világvizonylatban is elsőrangú teljesítmény. A ranglista a következő: (Az egyes sorok végén levő számok azt az évet mutatják, amelyben az illető rekordot értékék.)

Férfiak

- 100 m: Engel Csehszlovákia 10.6 1933.
- 200 m: Engel Csehszlovákia 21.8 1934.
- 300 m: König Ausztria 35.3 1936.
- 400 m: König Ausztria 49.1 1936.
- 500 m: Deutscher Ausztria 1:06.8 1935.
- 800 m: Rosenkrantz USA 1:53.5 1936.
- 1000 m: Bloedy Ausztria 2:33.8 1935.
- 1500 m: Bloedy Ausztria 4:02 1936.
- 3000 m: Katz Németország 8:35.2 1926.
- 5000 m: Katz Németország 15:04 1927.
- 10.000 m: Beck Ausztria 33:01.1 1934.

1 óra alatt Heks Csehszlovákia futott 16.542 métert 1930.

42.200 (Maraton): Heks Csehszlovákia 2 óra 41:35 perc 1932.

- 110 m gát: Ball Ausztria 15.9 1924.
- 400 m gát: Jockl Németország 58 mp 1929.
- 4x100 m staféta: Barkochba Berlin (Gerber, Kurz I, Kurz II, Lewin) 422 1929.
- 4x400 m staféta: Hakoah Bécs (Metzl, König, Deutscher, Klein) 3:26.8 1934.
- 4x800 m staféta: Barkochba Berlin (Jankowitz, Eger, Katz, Bergmann) 8:02.1 1927.
- 3x1000 m staféta: Barkochba Berlin (Kraus, Katz, Bergmann) 7:55.4 1927.
- 4x1500 m staféta: Barkochba Berlin (Silbermann, Kohn, Kraus, Katz) 17:25.5 1927.

Magasugrás: Feiden USA 783 cm. 1932.

Távolugrás: Herzstein Németország 692 cm 1933.

Hármasugrás: Dr Zandler Csehszlovákia 13.62 m 1930.

Rudugrás: Dr Friedmann Ausztria 3.40 m. Sulydolás: Adelman USA 13.75 m 1932.

Diszkoszvetés: Snyder USA 47.78 m 1932.

Gerelyvetés: Attermann Erec Jiszrael 51.50 m 1936.

Kalapácsvetés: Dr Fehér Csehszlovákia 38.77 m 1933.

Hölgyek

- 100 m: Neumann Ausztria 12.7 1936.
- 200 m: Neumann Ausztria 26.7 1936.
- 800 m: Neumann Ausztria 2:35.2 1936.
- 800 m gát: Freiwald Lengyelország 12.2 1935.

4x100 staféta: Hakoah Wien (Iványi, Fischer, Laub, Neumann) 52.6 1936.

Magasugrás: Gottlieb Ausztria 145 cm 1936.

Távolugrás: Mayer Németország 525 cm 1936.

Sulydolás: Copeland USA 36.92 m 1935.

Gerelyvetés: Copeland USA 36.92 m 1935.

Diszkoszvetés: Copeland USA 37.38 1935.

Három cluji csapat játszik a C) Ligában

A Barkochba bejutott, az oradeai Makkabi kimaradt

Cluj, szeptember 1. (Az Uj Kelet tud.) Az Északi Liga vezetősége tegnap a késő éjszakai órákba nyúló ülésén összeállította az Északi Ligába tartozó egyesületek csoportját, amelyek a C) ligában játszanak. A csoport névsora és a sorsolás a következő:

A nyugati csoporthoz tart Clujról az UEC, CAC és CFR, Turdaról az Ariesul, Bitrijaról a Ceramica és Cămpia Turziáról az Industria Sărmei. A sorsolás a következő: Szeptember 15: Turda: Ariesul—CFR, Cluj: UEC—Industria Sărmei, Bistrița: Ceramica—CAC. Szeptember 20: Bistrița: Ceramica—Ariesul, Cămpia Turzi: Industria—CFR, Cluj: UEC—CAC. Szeptember 27: Cămpia Turzi: Industria

—Ceramica, Cluj: UEC—CFR. Október 4: Turda: Ariesul—CAC, Bistrița: Ceramica—CFR. Október 11: Cluj: CAC—Industria Sărmei, Bistrița: Ceramica—UEC. Október 18: Turda: Ariesul—CFR, Cluj: CFR—CAC. Október 25: Cămpia Turzi: Industria Sărmei—Ariesul.

Az Északi csoport mérkőzései a következők: Szeptember 13: Oradea: CFR—Salonta, Satu-Mare: Barkochba—Vestul, Sighet: Maramures—Tricolor. Szeptember 20: Oradea: Vestul—CFR, Baia-Mare: Tricolor—Barkochba, Salonta: SS Maramures—Salonta. Szeptember 27: Satu-Mare: Barkochba—CFR. Október 4: Oradea: CFR—Maramures, Satu-Mare: Barkochba—Salonta. Október 11: Oradea: Vestul—Salonta, Sighet: Maramures—Barkochba. Október 18: Baia-Mare: Tricolor—CFR. Október 25: Oradea: Vestul—Tricolor.

A fenti két csoport győztese selejtezőt játszik egymással és ennek győztese kerül a B) ligába. Minden egyesület a saját költségén utazik, míg a rendező egyesület levonva az 1500 lejes rendezési költségeket, a bevétel összegéből mindketten osztozkodnak.

VICTORIA—JUVENTUS, UNIVERSITATEA—CAO

Cluj, szeptember 2. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság küzdelmei során vasárnap teljes forduló kerül lebonyolításra. A Victoria Clujon a bucaresti Juventussal méri össze erejét, míg az Universitatea Oradean a CAO-val játszik. A vasárnapi forduló részletes programja a következő:

Bucarestiben Venus—Crisana.

ÉSZAKI-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:
Ma, csütörtökön szezon szencziója. Világvárosokkal egyidejűleg bemutatja Shirley Temple világszerepét, A kis lázadót. Partnerei: John Boles, Jack Holt és Bill Robinson, a néger csodatáncos. Műsor előtt a legfrissebb Fox híradó és „Romániai aktualitások” c. különleges pótkép. A brasovi cserkész-jamboree filmje. Helyárak: 27+4 és 22+4 lej. Előadások kezdete: 3.20, 5.20, 7.20 és 9.20 órakor.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:
Csoda jó műsor! 3 film: I. Tarzan visszatér. Kalandor dzsungelfilm. Tom Tylerrel.

Bucarestiben Unirea Tricolor—AMERFA. Aradon Gloria—Ripensia. Timisoaran Chinezul—CFR. Oradean CAO—Universitatea. Clujon Victoria—Juventus.

AMERIKAI TURÁN A TELAVIVI MAKKABI

Párizsból jelenti a Zsidó Távirati Iroda sporthírszolgálat: Szept. elején Marseille-ban partraszállt a telavivi Makkabi labdarugócsapata, amely amerikai turára megy. A zsidó labdarugócsapat tagjai egyelőre Párizsba utaztak, ahol négy napot tartózkodnak, majd továbbutaznak Newyorkba. A telavivi Makkabi első mérkőzését szeptember 27-én játssza. Newyorkból tovább utaznak és a következő városokban mérkőznek: Boston, Cstikágó, Detroit, St. Louis, Fildelfia, Pittsburg, Cleweland és Brooklyn. A telavivi Makkabi november vége felé tér vissza ugyancsak Franciaországban keresztül.

A budapesti Vívó és Atlétikai Klub (Magyarország egyetlen zsidó sportegyesülete) kézilabdacsapata Berlinben résztvevő a Barkochba tornáján és azt meg is nyerte. Eredmények: VAC—Barkochba Frankfurt 6:3, (3:1), VAC—Barkochba Berlin 5:0 (2:0), VAC—JSK Berlin 6:2 (3:1).

Vasárnap játsszák a Közép Európa Kupa első döntőjét. Prágából jelenti: A Közép Európa Kupa döntőjének első mérkőzését vasárnap játsszák Bécsben az Austria és Sparta csapatai. A mérkőzést az olasz Scarpi vezeti. A második döntő mérkőzés a jövő vasárnap Prágában lesz és ennek vezetője az olasz Barlassina lesz.

Országos amatőrfényképtárlást rendez az aradi Societatea de Gimnastica turisztakosztálya. Tudósítónk jelenti: Az Aradi Torna Egylet turisztakosztálya október 18-tól 28-ig Arad, Piața Avram ancu 21 alatt levő saját helyiségében országos amatőrfényképtárlást rendez. A kiállításon, amelyen értékes díjakat osztanak ki, az ország sport- és turista egyesületeinek tagjai, valamint az amatőrfényképezők vehetnek részt.

II. Angol házasság. Vigjáték. Renata Müllerrel, Georg Alexander, Adela Sandrock. III. Journal. Micky Maus. Helyárak: 9+3 és 13+3 lej.

A MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán, csütörtökön és pénteken 3, 6 és 9 órakor két rész egy előadásban: I. Copfield Dávid. Monumentális filmdráma. Dickens Károly regénye filmen. Főszereplők: Lionel Barrymore, Maurien O'Sullivan és Magdu Evans. II. Journal és Micky Maus. Helyárak: 10 és 12 lej.

A legízletesebb vegetárius ételek a Schwartz Ignác vezetése alatt álló „Flóra” vegetárius étteremben kaphatók. Rendkívül olcsó abonoma árak: 3 fogásos ebéd 20 lej, vacsora 12 lej. Str. Gherescu 7. (Kereskedelmi Akadémia során.)

Az ORVOS mondja: Aki egészségét kellemes és a legmegbízhatóbb módon akarja megővni, az a legerélyesebben csak valódi

APRÓ HIRDETÉS

41 éves, önhibáján kívül elvált, nagyon kelemes külsejű tisztviselő havi 8000 lej jövedelemmel és nyugdíjképesseggel feleségül venne 30 év körüli, szép és vallásos házastársat 100.000 lej hozománnyal. Bővebbet „Mirea” házasságközvetítő irodánál Cluj, Că. Regele Ferdinand 116.

Okleveles hegéditanárnő órákat ad. Málnáné, Str. Bucovina 16.

KÉT-HAROM URILÁNY teljes ellátást kaphat fürdőszobahasználattal. „Azonnal is” jellegű a kiadóba.

Ne felejtse el! Szeptember 20-án lesz a Magánalkalmazottak sorsjátékának húzása. A főbb nyeremények: 1 díofa háioszoba, 1 modern rádió, 1 patefon. Egy sorsjegy bályeggel 26 lej. Vidéki rendeléseknél kérünk 7 lej portóköltséget. Agentura „Agimex” Cluj, Piața Unirii 3.

Varróné több évi praxissal olcsón házhoz megy. Cim: Decebal 51.

Ortodox zsidó családnál 2—3 diáklány vagy fiu teljes ellátást kaphat. Cim: Izsák Str. Iasilor 9.

Akvizitort, ügyes és garanciaképest, keres egy 12 év óta fennálló vidéki zsidó intézmény. Ajánlatokat „Parnuse” jellegű a kiadóba.

Örökre adnám egészséges, értelmes négyéves fiugyermekemet jószituált gyermektelek családnál, ahol jövője biztosítva lenne. Megkereséseket „Örökre fogadom” címmel a kiadóhivatal továbbítja.

Önálló varróné több évi szaloni praxissal állást keres. Címeket a kiadóba.

Konyhabutorok a legdivatosabb színekben és a legmodernebb kivitelben olcsón kaphatók a Str. Baritiu 10. szám alatti asztalosműhelyben.

Egyetemi hallgató vállalkozó elemi és középiskolai diákok korrepetálását. Francia, román, magyar nyelven perfekt. Megkereséseket „Gyakorlott instruktor” jellegű a kiadóba kéretnek.

Különbejárati üres nagy szoba irodának kiadó. Str. Regina Maria 38.

ADLER ort. kóser vegetárius étterme a legjobb és legolcsóbb. Str. Regele Ferdinand 22, I. emelet.

ÜZLETBERENDEZÉS kitűnő állapotban olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Debrecenben tanuló diákok külön szobával, teljes ellátással elfogad zsidó uricsalád. Cim: Dr Jakabfi Imre Debrecen, püspöki palota.

Urileány lakást kaphat uricsaládnál fürdőszobahasználattal. Elisabeta 16, I. 4.

A brasovi zsidó szimfónikus zenekar keres megfelelő képzettséggel bíró szolamvezető csellistát szerény igényekkel. Ajánlatok a hitközség irodájába Brasov, Str. Muresenilor 31 kéretnek.

Egy szoba, előszoba központban vízvezetékkel, butorozva vagy üresen azonnalra kiadó. Calea Regele Ferdinand 8.

Önálló cipőfelsőrészkészítő fix fizetéssel állandó munkára felvétetik. Cluj, Str. Gen. Poetas 23.

Speciális üzlet továbbfejlesztéséhez 20—30 ezer lejtel társat keresek „Pánze biztosítva” jellegű.

Garanciával rendelkező tisztviselő azonnali belépésre keresünk. Irásbeli ajánlatot a kiadóba „Pontos” jellegű.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Közöltesse

ujévi üdvözlétét

az UJ KELET

ROSHASANAI

számában.

amely rendkívül gazdag tartalommal, szeptember 17-én jelenik meg. Ily módon jókívánságai eljutnak minden rokonához, ismerőséhez és üzletfeléhez és egyúttal támogatja a Keren Kajemetet is, a palesztinai földvásárlás alapját. A közlési díj kevesebb, mint amennyibe a névjegyek és borítékok, valamint a szétküldés postaköltsége kerülnének.

Egyszerű üdvözlét, folytatálagosan közölve	80.— lej
Egyszerű üdvözlét, külön sorban	50.— lej
Egyszerű üdvözlét, külön szöveggel	100.— lej
Nagyalaku keretes üdvözlét üzletek, vállalatok, egyesületek részére	250.— lej

Küldje be üdvözléte szövegét és a megfelelő összeget (postabélyegben is) vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz, vagy vidéki fiókiadóhivatalaink és megbízottaink bármelyikéhez.

Orvos! Mérnök! Gyár!

Minden német (25% redukción), francia, stb. folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepage-nál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjem ingyen jegyzéket Lepage-tól, Cluj, jelezve, mely száma érdekl.

HIREK

Mosogatnak az amerikai férfiak. Két nagy newyorki lap körkérdezt intézett előfizetőihez és olvasóihoz, hogy a férfiek végeznek-e otthon házimunkát, segítenek-e a dolgozó feleségnek legalább a könnyűszerrel véggezhető házkörüli dolgokban, vagy sem? A körkérés nem várt eredményt hozott. Kiderült, hogy az amerikai férfiak 43 százaléka sajátkezűleg mossa el otthon a déli edényt, 55 százaléka pedig a takarításban is segít. A választ adó férfiak meg is indokolták a nagy házkörüli szorgalmukat. Lehetlenség kívánni a reggeltől késő estig dolgozó nőtől — írja az egyik —, hogy délelőtt hazatérve, fáradtan nekiálljon mosogatni. Az amerikai átlagos, polgári háztartásokban nem hogy állandó cseléd, hanem még bejárónő sincsen, aki kitakarítana és az edényt elmosná. A feleségtől elég annyit kívánunk, hogy mindenekelőtt jó feleség legyen és gyermekeit gondozza. Erre pedig elég az a kis idő, amit a gyár ebéddőnek, vagy déli pihenőnek jelöl meg. Ezek után még csak arra a statisztikára volnánk kíváncsiak, amely az edények összetörési százalékáról szól. Vajjon az asszonyok háziasszonykodása idején, vagy a férfitársaság beállításakor törik-e össze mosogatás közben több edény.

Gyakran visszatérő székszorulás, rossz emésztés, vastagbélhurut, felfúvódás, oldal-fájás, légzési zavar, szívdobogás, fejfájás, tüdőgyulladás, szédülés és lehangoltság esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan megeléjenti a gyomor és a belek működését, az emésztést rendbehozza, megszabadítja az embert a kellemetlen érzésektől és tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Az orvosok ajánlják.

Min háborodnak fel a Stürmer olvasói. Julius Streicher hírhedt lapja közli legutóbbi számában egyik olvasójának alábbi felháborodását: „Kedves Stürmer! 1936 júniusának egy délutánján történt. Az égből szünetlenül hull az eső. A parasztnak azonban el kell látnia a munkát. Csak bizonyos embereknek van ráérő idejük. Hogy ezek közé tartozik Weber biztosítási ügynök, azt nem vehetjük tőle zokni. De hogy ez a néptárs a sommenheimi Niedermeier-vendéglőben Guttmann zsidóval ül egy asztalhoz és a vendéglőssel együtt kártyázik is a zsidóval, ez olyan ténykedés, ami méltatlan egy német férfihez. Különös látvány volt ez a három, így együtt. A bőven csapolt sör már láthatóan megtette hatását. Józsnak csak egyikük volt! És pedig: a zsidó. Vigyorogva ült az asztalnál, zsidóképéből kiolvasható volt a diadal, hogy még ma is akadnak Németországban olyanok, akik idegen fajakkal összeállnak.”

Ford — hetvenöt éves. Detroitból jelentik, hogy Amerika első ipari nagysága, a világ legnagyobb vállalatának megalapítója és tulajdonosa, Ford Henrik augusztus 30-án töltötte be életének hetvenötödik évét. Ford a mai kornak kétségtelenül egyik legérdekesebb embere. Nemcsak amerikai viszonylatokban nagyszabású, hanem világviszonylatokban is egyik vezető embere korunknak. Szegény szülők gyermeke volt és amit elért, azt kizárólag csak önmagának, energiájának, céltudatos akaraterejének köszönheti. Ford az amerikai polgárháborúk idején michigani szegény farmer házában született és tizenhat éves koráig atyjának kis gazdaságában a legkülönbözőbb munkákat végezte, anélkül, hogy a legcsekélyebb műveltséget is elsajátíthatta volna. Mikor a kis gazdaság anyagi helyzete megintott, Ford Detroitba ment, ahol a kikötőben szerzett magának megélhetést. Detroiti munkássávei alatt esténként végezte tanulmányait, egyik iskolát a másik után fejezte be, odahaza pedig kis műhelyt állított fel magának és az éjjeli órákban szorgalmasan dolgozott. Legelső találmánya egy óra volt, mely egy szerkezettel kétféle időt tudott mérni és a mai stopperórák őse lett. Huszonnyolc éves korában Ford szakadatlan tanulások után a detroiti Edison Illuminating Co. mérnöke lett, ahol a nyolcórás munkaidőt bevezette. Ez volt az első szociális munkabeosztás Amerikában. Itteni állásában kezdett a gépkocsi problémájával foglalkozni és aránylag rövid idő alatt motorizálta Amerikát és az egész világot. Valóságos átalakította a világ képét. Évente négy millió gépkocsit gyárt és ez az ember, akinek a világon a legnagyobb vállalata van, mégsem egyoldalú. Minden érdeklődik, amellyel emberbaráti eszéssel foglalkozik, utazik, gyűjteményeket alapít, sportol. Millió és millió embernek ad munkát és megélhetést, mégis, magánéletében a legegyszerűbb és ugyanúgy dolgozik, mint bármelyik alkalmazottja. Jelmondata: „Kételemkedem, hogy valami nem volna lehetséges.”

Hirtelen meghalt Crenian Aurel, Cluj volt rendőrprefektusa

Cluj, szeptember 2. (A zUj Kelet tud.) A város polgársága, nemzetiségre való különbség nélkül gyászolja Crenian Aurel, Cluj volt rokonszenves rendőrprefektusát. Crenian Aurel kedden este még vidám hangulatban beszélgetett ismerőseivel a Newyork-kávéházban. Késő este ment haza Saguna uccai lakására, ahol nem sokára ágybafeküdt és elvissz. Könyvvel a kezében érte szívroham, amely néhány perc alatt végzett vele. Crenian Clujon kezdte pályafutását. A háború előtt a magyar hadseregben szolgált, majd orosz fogságba került, ahonnan megszökött és hazatérésekor honvédőrnaggyá léptették elő. Az impérium-változás után mint alezredes be-

lépett a román hadseregbe. Néhány évvel később nyugalmába vonult, majd az Averescu-kormány idején előbb Cluj, majd Timisoara rendőrprefektusa lett. 1930-ban visszavonult.

Crenian Aurel egyike volt a legkiválóbb román köztisztviselőknek. Európai modorát, toleranciáját a zsidóságnak akkor volt alkalma leginkább tapasztalni, amikor az antiszemita zavargások idején sarkára állott a zavargókkal szemben. Rendőrprefektusi tevékenysége alatt Cluj polgárságának mindig a legkészségesebben és a legnagyobb jóindulattal állott rendelkezésére és rokonszenves lényétől távol állott az elfogult politikai beállítottság.

Bosszúból megölté haragosa gyermekét. Floestiből jelentik: George Constantin Bran és szomszédja, Constantin Cristea régóta haragos viszonyban voltak. Constantin Bran elhatározta, hogy bosszút áll régi haragosán. Mig Cristea a mezőn dolgozott, elvetemült haragosa behatolt a lakásába, ahol mindössze Cristea kilencéves Vasilica nevű kisleánya tartózkodott. A minden emberi érzésből kivetkőzött Bran egy doronnggal agyba-főbe verte a szerencsétlen gyermeket, akit szülei haldokolva találtak meg a konyha kövezetén. A kislánynak még annyi ereje volt csupán, hogy támadója nevét megmondja, aztán rövid szenvedés után meghalt. A szerencsétlen apa jelentést tett a csendőrsőrnél, ahol nyomozást indítottak a közben elmenekült Bran rejtek-helyének kinyomozására.

Három elemi iskolával doktornak adta ki magát. Botosaniból jelentik: Botosaniban néhány nappal ezelőtt megtelepedett egy magát Teodor Pompareunak nevező egyén aki rendes orvosi gyakorlatot kezdett. Misztikus eljárásokkal vizsgálta meg a pácienseit, akiknek titokzatos nevi gyógyszereket rendelt, de figyelmeztette őket, hogy senkinek ne árulják el a gyógyszereket, mert akkor azok elvesztik hatásukat. Az áldoktornak sikerült egy sereg hiszékeny embert meggyőeztetnie, az egyik szemfüleesebb páciensénél azonban rajtavesztett. Ez ugyanis jelentést tett a rendőrségnek, ahol előállították a három elemi végzett sarlatánt és több páciensével szembevitették. A nyomozás most abban az irányban folyik, hogy az áldoktor gyógyszerei nem tettek-e kárt a páciensekben.

Óriási sikerrel fut a Royal slágermozdó szeszónnyító slágerre:

SHIRLEY TEMPLE A kis lázadó

2 pompás kisérő műsor: I. A legfrissebb FOX világhírű. II. A brasovi cserkészjamboree filmje.

Török vizekre érkezett Edward király yachta. Isztambulból jelentik: Edward király yachta, a Nahlin török vizekre érkezett és megállt Imbrosnál. A király meg fogja tekinteni a Dardanellákat.

Eljegyzés. Krausz Icát Clujról eljegyezte Hager Hermann Viseul de Sus.

Feltámadt az eltemetett csecsemő. Különös eset történt a napokban Lipcani községben. Elena Toader Mihalache a napokban leánygyermeknek adott életet az ottani kórházban. A szülésnél segédkező orvos megállapította, hogy a gyermek, aki hat hónapra született, világra jötté után néhány perccel meghalt. Másnap a csecsemő temetésékor, amikor a sírások a kis koporsót leeresztették a sírba, a koporsóból egyszerre gyermeknyöszörgést hallottak. Gyorsan felhúzták a koporsót, kiemelték a csecsemőt és hazavitették az anyjához. Néhány óra múlva azonban a csecsemő valóban meghalt. Másodszori temetésén a község lakosai mint valami csodát állták körül a kis koporsót, míg a temetési szertartással megbízott Cotusa nevezetű pap megtagadta az egyházi szertartás celebrálását. Amikor a hozzátartozók látták, hogy a pap semmiképpen nem hajlandó megtartani a gyászbeszédet, maguk láttak hozzá a koporsó elhantolásához. Az eset nagy feltűnést keltett a községben és mint valami ördögi dologról beszélnek róla a falubeliek.

Ellopták a hozományt. Chisineuból jelentik: A napokban férjhez ment Chisineuban Jenina Nadezde, egy ezredes leánya, akinek hozományát szülei egy ládába leszőgezve a fiatal pár címére Bucurestibe küldték. Amikor a fiatalasszony felnyitotta a ládát, megrémülve látta, hogy az üres. Azonnal jelentést tettek a rendőrségnek, ahol nyomozást indítottak a tettesek kézrekerítésére. Valószínűleg ugyanis, hogy ismeretlen tettesek feltörték a postakocsit, tudván, hogy abban van elhelyezve az ezredes leányának nagyértékű hozománya.

Prágába érkezett a francia kamara légügyi bizottsága. Prágából jelentik: A francia kamara légügyi bizottsága tegnap ideérkezett. Meleg fogadtatásban részesítették a bizottság tagjait.

Hatzer dollárt követelt a négustól volt pilótája. Londonból jelentik: Ezelőtt néhány nappal Alexandro del Valle, aki a négy repülőhadsergében szolgált, megjelent az abesszin császár előtt és 6000 dollárt kért tőle. A négy és az ezredes közti beszélgetés igen élessé fajult. Az ezredes nem volt hajlandó távozni a négy palotájából, mire a rendőrséggel távolították el, amely le is tartóztatta. Végül is szabadlábra helyezték azzal a feltétellel, hogy azonnal elhagyja Angliát. Valle Portugáliába utazott.

A közeledő nagy ünnepek alkalmából gondolatok a Zsidókórházra!

A Kórház Egyesület tárgysorsjátékán 400 gyönyörű ajándék tárgy közül nyerhet, ha most megvásárolja Kórházszorsjegyét

50 leierért

Elárúsítás a Kereskedelmi Hitelbank R. T. Cluj, Piața Unirii No. 20.

és az ország minden jelentősebb városában

**VIGYÁZZON,
NE TÉVEDJEN!!**

Bizalommal csak a régi, jóhírű
Weisz Ernő
szőrmeszalomban (Gólya-palota)
szerezheti be szőrmeszükségletét
legelőnyösebben.

Reklám nélkül is a legjobb, legolcsóbb az ujonnan megnyitott „FEMINA” női konfekció és szövetáruház Cluj, Str Memorandului 1

Ebben az évben négyszáztizmillió dollárral emelkedett az Egyesült Államok költségvetési deficitje. Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök szerint a folyamatban levő költségvetési év bruttó deficitje 2,096.996.300 dollárt fog kitenni és a nettó deficit 151.699.300 dollár lesz. A közadósságok a folyó költségvetési év végén 34.188.543.494 dollárt fognak kitenni, ami 410 millió dolláros emelkedést jelent ebben az évben.

Eden bétég. Londonból jelentik: Eden nem vesz részt a holnapi minisztertanácson, mert megbetegedett.

S. Gergely Kató tanárnő a francia nyelv tanítását újból megkezdte. Cím: Reg. Ferdinand 70, vagy Moșilor 58. Telefon 6-66.

Ügyvédi hír. Dr. Kertész Miklós (Ferenc) ügyvédi irodáját áthelyezte P. M. Viteazul 2 sz. alá.

Házasság. Bock Szerén Fagáras és Adler Sámuel Medias szept. 6-án tartják esküvőjüket Mediason, melyre rokonaikat, barátait és jóismerőseiket ezuton hívják meg. (Minden külön értesítés helyett.)

Templomülések kiváltása. A Regele Ferdinand uti főtemplom és az ugyanott levő pótimaházak imaszékeinek beérkezése megkezdődött. A régi bérlők jogait szeptember 6-ig tartja fenn az iroda. Az örökülései tulajdonosai is tartoznak kiváltani illséiket, a megfelelő karbantartási illeték egyidejű lefizetése ellenében. Figyelmeztetünk mindenkit, hogy hitközségünk sem magánosoknak, sem egyesületeknek engedélyt nem adott pótimaház berendezésére, tehát csakis a hitközség templomában és imaházában bérelhetők illsékek a főünnepekre. (Calea Reg. Ferdinand 54). Nyomatékosan felhívjuk t. hittestvéreinket, hogy illségeiket idejében váltásák ki, mert illséggyel nélkül senkit sem fognak a templomba beengedni. A templomgondnokság.

UJ KELET Legújabb hírek

Antonescu külügyminiszter: „Franciaországgal való szövetségünk marad külpolitikánk alapja”

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

let nélkül biztosítani fogják. A belügyi-, igazságügyi- és közoktatásügyi miniszterek egyszer, vagy kétszer miniszterközi értekezletet fognak tartani a sürgős kérdések megvitatására. Az egyetemek rendjének kérdésében a közoktatásügyi miniszternek sok megoldandó feladata van. Ami a belügyminisztériumot illeti, Benteiu kijelentette, hogy már érintkezésbe lépett az alantás szervekkel annak megállapítására, hogy hol van javítani való. Ugyancsak a tények megállapítása végett hívták össze a prefektusokat, akik a határozatokat a vidéki központokban végrehajjták és a rendet biztosították.

A munkatáborok kérdésében Benteiu kijelentette, hogy jöllehet még végső határozat nincs, a munkatáborokat mégis felállítják annak megállapítására, hogy olyan demokráta ideológiájú párt (!), mint a liberális párt kormányzása alatt ezek egyáltalán működhetnek-e. A munkatáborokban különböző foglalkozást biztosítanak azon fiatal elemek számára, akik iskolán kívül energiájukat így akarják levezetni. A cenzurát és ostromállapotot hat hónappal meghosszabbították. A községi választásokat a kormány nem haszaltja el.

Kik lesznek a munkatáborban

A Lupta, Benteiu homályos nyilatkozatával szemben, tisztább képet igyekszik adni a munkatáborokról. A rendelettervény értelmében az állam három évre munkatáborokba összpontosíthatja és megbüntetett fiatalembereket, elsősorban azokat, akiket az egyetemekről kizártak, bal, vagy jobboldali politikai bűncselekményekért. Ugy kéli a lap, hogy a munkatáborok rendszabályait az egyetemek autonómiájára és a gárdák feloszlására vonatkozó intézkedésekkel egyeztetnek össze. Ugyanakkor intézkedéseket hoznak a szellemi munkáskülükre vonatkozólag is.

A nemzeti parasztpárt és a gárdák feloszlása

A Curentul szerint nemzeti parasztpárti körök a kormányznak a gárdák feloszlására vonatkozó elhatározását úgy tekintik, hogy

az elsősorban a nemzeti parasztpárt ellen irányul.

A párt ezért kiáltványt fog Intézni az országhoz, kifejtve álláspontját. Egyik pártvezetőségi tag kihallgatást is folyamodna az uralkodótól. Tegnap este Mihalache a fővárosba érkezett Dobrestiből és azonnal megbeszélést folytatott több hívével, majd megbízta Ghelmegeanut, ismertesse Costachescuval a pártvezetőség bizonyos határozatait. A lap különben megjegyzi, hogy nemzeti parasztpárti körökből szerzett értesülései szerint Titulescu pártelnökké való kinevezése ki van zárva, mivel a pártelnök tiszt be van töltve Mihalache személyével.

Titulescunak a pártba való beiratkozásáról pedig egyelőre szó sem volt.

A Dreptatea tegnapi közleményéből egyébként kitűnik, hogy sem Madgearu, sem dr. Lupu nem fognak Cap Martinbe menni.

Iuca belügyminiszter a parasztgárdák feloszlását kérte Mihailachetól

Bucuresti, szeptember 2. Tatarescu megbízta Iucát, lépjen érintkezésbe az összes ellenzéki pártvezetőkkel és hozza tudomásukra a kormány határozatait, amelyeket a rendfenntartásra vonatkozólag hozott és igyekezzen békésen megegyezni. Iuca Mihalacheval tárgyalt, akat arra kért, hogy támogassa a kormány rendteremtő munkáját a parasztgárdák feloszlása által.

Antonescu külügyminiszter nyilatkozik a sajtónak

Bucuresti, szeptember 2. Antonescu külügyminiszter ma nyilatkozatot adott a sajtónak a román külpolitikáról. Többek között a következőket mondotta:

— Románia külpolitikája az marad, ami eddig volt. Ez a politika azon szövetségek

Stefanescu Goangă, a cluji egyetem rektora, közoktatásügyi államtitkári szerepében ma délelőtt mutatkozott be a sajtó képviselői előtt.

— Megbízást kaptam a főiskolai és egyetemi oktatás átszervezésére. Az egyetemek több éve nehézségekkel küzdenek. Különböző kategóriájú válságok rendítették meg az egyetemek belső életét és akasztották meg azoknak normális működését. A kormány úgy látta, hogy helyre kell állítani az egyetemeken a rendet és intézkedéseket kell foganatosítani normális tevékenységük biztosítására. A kormány egyben ígéretet tett, hogy megfelelő anyagi erőket bocsát az egyetemek rendelkezésére a költségvetések normális kiegyensúlyozása céljából. Új rendszabályokat fogunk készíteni az egyetemi élet megszervezésére és helyreállítására.

— Az egyetemi autonómiák fogalmát bizonyos téves magyarázatok elkerülésére, melyek csak zavart okoznak, tisztázni fogjuk. Az egyetemek szellemi autonómiája a közgazgatási és pénzügyi autonómiára is kiterjed. Ezután a közgazgatási és pénzügyi rész az államra tartozik. Hiba volt annak feltételezése, hogy a fakultások és a tanárok autonómok. Igyekeznünk megszüntetni az ellenőrzésmentes autonómiát és lehetőséget nyújtani a miniszteriumnak, rektoroknak és dékánoknak az egyetemi hallgatók életének és tevékenységének tanulmányozására. A dékánok ellenőrzik a tanárokat, a rektorok a dékánokat és a miniszter a rektorokat. Azt akarom, hogy a tanárok és a diákok között ne legyenek többé ellentétek az illetékek kérdésében. Minden illetéket a diákok tudományos szükségleteinek fedezésére kell fordítani. El akarjuk távolítani a politikát az egyetemekről, a tanárok és diákok közül. A diákszövetségek szervezését csak akadémikus alapon engedélyezzük.

eredménye, amelyeknek a világháború idején aratott győzelmünket köszönhetjük és amelyek nemzeti egységünk létrehozására vezettek.

— A békeszerződések teljesen kielégítettek törvényes igényeinket. Ma nincs más célunk, mint az alkotó munka, a békés szervezkedés és fejlődés érintetlen határainkon belül, amelyeket országunk legjobb fiainak áldozatával szereztünk meg. Ez az a politika, amelyért Ion Bratianuval dolgoztam együtt és amit attól kezdve az ország összes kormányai fenntartottak.

A Franciaországgal való szövetség külpolitikánk alapja marad — hangsúlyozta Antonescu.

Antonescu ezután azon szoros kapcsolatokról beszélt, amelyek Clémenceauhoz, Poincaréhoz, Briandhoz és Barthouhoz fűzték és reméli, hogy a jelenlegi francia kormányhoz is hasonló relációk fogják kötni. A francia kormány — mondotta — szíves és hatékony támogatást nyújt nekünk fegyverkezési programunk megvalósításában. A kisanant szövetség másik elengedhetetlen kelléke külpolitikánk. Ennek a szövetségnek tagállamai között az egység csak növekedhet. Fejlesztési akarjuk baráti kapcsolatainkat Lengyelországgal. Fontos kapcsolataink fenntartása a Balkán-szövetséggel, Nagy-Britanniával és Olaszországgal. Folytatni fogjuk baráti kapcsolataink ápolását a Szovjetunióval és a legjobb viszonyt fogjuk fenntartani minden állammal, köztük Németországgal is, amellyel jelentékeny gazdasági érdekekből kapcsolataink vannak.

— A népszövetségi alapokmányhoz hűen dolgozni fogunk a nemzetek szövetségével a béke és határaink integritásának biztosítása érdekében. Ezt a politikát gyakorolták állandóan az összes politikai pártok és az utóbbi évek során Titulescu olyan tekintéllyel és autoritással, ami az ország megérdemelt háliját biztosította számára. Ez az egyedüli politika, amely megegyezik az igazság és lojalitás szellemével, ami bennünket fűt.

A cluji zsidóság tiltakozása a palesztinai arab terror és a bevándorlási zárlat terve ellen

Cluj, szeptember 2. A cluji zsidó testületek vezetői élnyározták, hogy folyó hó 6-án, vasárnap nagyszabású tiltakozó gyűlést rendeznek, melynek keretében a város zsidó társadalmi egyöntetűen fogja felemelni hangját a palesztinai arab terror és a kormány azon szándéka ellen, amely a zsidó bevándorlás felfüggesztésé-

re irányul.

A cluji zsidóság tiltakozó gyűlése a Poale Cedek templomában fog lezajlani vasárnap délelőtt. A gyűlés keretében a hitközségek, jóléti testületek és cionista szervezetek hivatott képviselői fogják ismertetni a palesztinai politikai helyzetet és legközebbi zsidóság álláspontját.

Lloyd George Németországban találkozik Hitlerrel

Ribbentropp meghívására utazik Németországba az angol politikus

London, szeptember 2. (Rador.) Lloyd George ma reggel fia, Gwilyn és leánya, Megan kíséretében Németországba utazott. A háború óta most előzben látogat el Németországba, ahol valószínűleg lakásügyi és mezőgazdasági problémákat fog tanulmányozni, de lehetséges, hogy találkozni fog Hitlerrel is.

Mielőtt elindult volna Németországba, Lloyd George a következőket mondotta a

Reuter tudósítójának:

— Legutolsó londoni látogatása alkalmával Ribbentropp német megbízott felkeresett és meghívott Németországba, hogy nézzem meg, mi végeztek ottan a munkanélküliség leküzdése érdekében. Örömmel fogadtam el a meghívást.

Lloyd George arra nem volt hajlandó válaszolni, találkozni fog-e Hitler kancellárral, de ezt valószínűnek tartják.

CAPITOL MOZGÓ

A szezon legszebb újdonsága!

Ma premier!

FLOTOW operája:

MÁRTHA

Főszereplők: Helge Roswang, Georg Alexander, Fritz Kampers.

Magyar feliratok!

A magyar kormány fel akarja mondani a trianoni szerződés katonai klauzuláit?

Gömbös miniszterelnök értekezletre hívta össze a pártok képviselőit a választási reform ügyében. A kormányzó hatáskörének növelését fogja tárgyalni a parlament

Budapest, szeptember 2. (Rador.) Illetékes helyen formálisan cáfolják egyik külföldi távirati ügynökség hírért, amely szerint a magyar kormány szándékában állana felmondani a trianoni szerződés katonai klauzuláit. Egyidejűleg jelenti a Magyar Távirati Iroda, hogy Gömbös miniszterelnök levelet intézett a képviselőház elnökéhez, amely-

ben megállapítja, hogy egyes parlamenti pártok szerint a választási reform aktuális. A kormány helyesnek tartaná, ha e célból a pártok képviselői értekezletre ülnének össze és kifejtenék álláspontjaikat. Az értekezletet a parlamenti ülészak megnyitása után hívnák össze és azon szóba fog kerülni a kormányzó hatáskörének növelése és a felsőház reformja is.

Belgium is felemeli a katonai szolgálati időt

A francia válasz a német fegyverkezésre

Párizs, szeptember 2. (Rador.) Kapcsolatban a Le Matin hírével, hogy a hadügyminiszternek szándékában állana meghosszabbítani a katonai szolgálatot, hivatalos körök rámutatnak arra, hogy csak a legközelebbi minisztertanácson fogja Daladier előterjeszteni javaslatait, amelyek hivatva lennének választ adni a német katonai szolgálati idő felemelésére.

Bruxelles, szeptember 2. (Rador.) A katonai bizottság mai ülésén Vansydonck tábornok kijelentette, hogy a katonai szolgálatot 1-ről 1½ évre fel kell emelni, hogy Belgium határai biztosíthatók legyenek.

LEGUJABB SPORT

Román versenyző nyerte a Románia körüli kerékpárverseny negyedik utzakaszát

Bucuresti, szeptember 2. A Rador sport-hírszolgálatát jelenti: A Románia körüli kerékpárverseny 4-ik szakaszát (Cernauti —Vatra-Dornei), amelyet szerdán futottak le ideális időben, Tudose román versenyző nyerte 8 óra 06 perc idővel. 2. Gallienne francia. 3. Grac jugoszláv. 4. Kutzbach német. 5. Tzapu román.